

Biuletyn KSOW

WIOSNA 1/2015

ISSN 2353-3323

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

BIULETYN KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Przebiśniegi
fot. S-PRINT 2/dreamstime.com

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Publikacja opracowana w Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

SPIS TREŚCI:

Słowo od Ministra	1
Zdaniem eksperta	
<i>Znaczenie współpracy w rozwoju innowacyjności</i>	2
<i>Europejskie Partnerstwo Innowacyjności w Polsce</i>	6
<i>Rola Internetu w rozwoju obszarów wiejskich i agrobiznesu</i>	10
<i>Raport OECD na temat innowacji na obszarach wiejskich</i>	14
Plan działania KSOW	
<i>Pierwszy krok do działania „Współpraca” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</i>	16
Przykłady zastosowania nowych technologii w rozwoju obszarów wiejskich UE	
<i>E-biznes na obszarach wiejskich</i>	20
<i>Nowoczesne technologie wspierają sprzedaż bezpośrednią produktów lokalnych</i>	22
<i>Portal tematyczny dla młodzieży i młodych rolników</i>	26
Wydarzenia w regionie	
<i>woj. kujawsko-pomorskie</i>	29
<i>woj. lubuskie</i>	30
<i>woj. mazowieckie</i>	33
<i>woj. opolskie</i>	36
<i>woj. podlaskie</i>	39
<i>woj. pomorskie</i>	41
<i>woj. śląskie</i>	43
<i>woj. świętokrzyskie</i>	44
<i>woj. warmińsko-mazurskie</i>	45
<i>woj. zachodniopomorskie</i>	47
Dni Otwarte Funduszy Europejskich	49

Odwiedź portal KSOW - www.ksow.pl
Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Zapraszamy!

Szanowni Państwo

Pierwszy tegoroczny numer Biuletynu KSOW poświęcony jest zwiększeniu konkurencyjności obszarów wiejskich. Można to osiągnąć poprzez promocję współpracy partnerów społeczno-gospodarczych przy wykorzystaniu narzędzi internetowych, a także promocję wspólnych form działania na rzecz innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich.

Przepływ informacji oraz szeroka dostępność wiedzy są ważnymi czynnikami rozwojowymi, które mają istotny wpływ na rozwój obszarów wiejskich. Narzędzia internetowe dają możliwość docierania do szerokiego kręgu potencjalnych beneficjentów, jak również pozwalają na interaktywne formy komunikacji. Jednocześnie Internet przyczynia się do rozwoju nowych form promocji zarówno produktów, jak i działalności gospodarczej. Dzięki rozwojowi technologii następuje większa aktywizacja partnerów społeczno-gospodarczych, zwiększa się dynamika współpracy pomiędzy nimi.

Również innowacyjność stanowi ważny czynnik stymulujący rozwój obszarów wiejskich. Może ona przyjmować różne formy, np. nowych metod pracy, tworzenia nowych produktów i usług, dostosowania sprawdzonych rozwiązań do nowych warunków. Skuteczne wdrażanie wyników (efektów) badań naukowych, a także innowacyjnych technologii, wymaga budowy systemu identyfikacji problemów i ich rozwiązywania oraz sprawnego systemu przekazywania (przesyłania) informacji do potencjalnych interesariuszy. Niezbędne jest w tym procesie odbudowanie partnerskiej platformy współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i podmiotami sfery badawczej, doradczej (konsultingowej) i produkcyjnej obejmującej wytwórców surowców – rolników oraz sferę przetwórstwa, a także operatorów rynku. W perspektywie na lata 2014-2020, zgodnie z zapisami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, powstanie, w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Sieć Innowacji w Rolnictwie (SIR). Stanowić ona będzie właśnie taką platformę współpracy, o jakiej wspominałem wcześniej. Oparta będzie na strukturze publicznego systemu doradztwa rolniczego oraz jednostkach badawczych i uczelniach wyższych związanych z rolnictwem.

W tym wydaniu Biuletynu KSOW mogą Państwo zapoznać się z projektami promującymi właśnie wykorzystanie Internetu na potrzeby rolnictwa, jak również uzyskać informacje na temat Sieci Innowacji w Rolnictwie.

Marek Sawicki

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Znaczenie współpracy w rozwoju innowacyjności

Zainteresowanie innowacjami i procesami innowacyjnymi nie straciło na znaczeniu odkąd jeden z najwybitniejszych ekonomistów XX wieku J. Schumpeter wykazał ich znaczenie jako motoru wzrostu gospodarczego. Definicje innowacji i innowacyjności w bogatej literaturze z tego zakresu są różne i często zależą od płaszczyzny analizy przyjętej przez autorów. Można stwierdzić, że za innowacje uznaje się wszelkie zmiany jakościowe charakteryzujące się nowością i oryginalnością w skali świata, regionu, kraju, branży lub przedsiębiorstwa. Natomiast innowacyjność rozumie się jako zdolność do wprowadzania innowacji.

Istnieją różne klasyfikacje innowacji, w za-

leżności od przyjętego kryterium. Z praktycznego punktu widzenia najbardziej trafny wydaje się podział zaproponowany w tzw. Podręczniku Oslo (Oslo Manual), stworzonym przez OECD oraz Komisję Europejską¹. Według tej metodologii wyróżnia się cztery podstawowe grupy innowacji:

- produktowe – dotyczą wprowadzenia nowego produktu czy usługi lub znaczącego ich ulepszenia w odniesieniu do cech lub przeznaczenia;
- procesowe – dotyczą wprowadzenia nowych metod produkcji czy dostaw lub ich znaczącego ulepszenia;
- marketingowe – dotyczą wprowadzenia nowych metod prowadzenia działań

Nowe formy przedsiębiorczości na wsi – warsztaty w woj. pomorskim, Źródło: Archiwum PODR

¹Podręcznik podaje zasady gromadzenia i interpretacji danych z zakresu innowacji w układzie zapewniającym międzynarodową porównywalność danych.

Konferencja o jakości produktów rolnych i ogrodniczych w warmińsko-mazurskim, Źródło: Archiwum SR KSOW

marketingowych, sposobów promocji oraz sposobów ustalania cen;

- organizacyjne – dotyczą wprowadzenia nowych sposobów organizacji działalności przedsiębiorstwa, organizacji miejsca pracy czy kształtowania relacji z otoczeniem.

Proces tworzenia i wdrażania innowacji był pierwotnie postrzegany jako proces liniowy, prowadzony od pracy naukowej do praktycznych zastosowań innowacyjnych. Obecnie innowacja jest najczęściej uważana za rezultat współpracy w ramach działalności społecznej i gospodarczej. Proces innowacyjny zwykle obejmuje wiele różnych typów interakcji. Pozwala to na wyciągnięcie wniosku, że innowacje nie są wyłącznie rezultatem pracy w laboratoriach, ale dokonują się w sieciach, w których reprezentanci różnych środowisk angażują się w proces, w wyniku którego powstają nowoczesne rozwiązania. W wielu przypadkach innowacyjność za-

leży bardziej od zdolności tego typu sieci do współpracy, niż od prac badawczo-rozwojowych podejmowanych wyłącznie przez jednego przedstawiciela określonej dziedziny.

Współpraca dotycząca innowacyjności koncentruje się na uzupełnianiu brakujących zasobów lub pozyskiwaniu nakładów niezbędnych w procesie tworzenia innowacji. Należą do nich wiedza, informacja, kapitał ludzki, kapitał finansowy i rzeczowy, doradztwo, infrastruktura rozwojowa. Przykładem takiego współdziałania jest wspólne korzystanie z działu B+R (Badania i Rozwój), będącego własnością jednego przedsiębiorstwa, przez kilku partnerów czy dostęp do wiedzy naukowej pracowników uczelni i instytutów badawczych. Jednocześnie poprzez proces współpracy podmioty mogą rozłożyć na poszczególnych partnerów ryzyko ewentualnego niepowodzenia przedsięwzięcia innowacyjnego. Zatem zasadnicze pola

współpracy przedsiębiorstw w zakresie działań innowacyjnych obejmują takie obszary jak: przepływ informacji, dostęp do wiedzy, wzmocnienie finansowe, dostęp do infrastruktury służącej rozwojowi innowacji oraz wspólne ponoszenie ryzyka.

Doświadczenia światowe wskazują na ważną rolę współpracy w procesie kreowania i wdrażania innowacji. Porozumienia mogą mieć różne formy – formalne lub nieformalne, sporadyczne czy długookresowe, mogą mieć różny zasięg geograficzny i dotyczyć dwóch lub większej liczby partnerów. Sformalizowanym wyrazem współpracy są przede wszystkim następujące formy organizacyjne: parki technologiczne, klastry, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, alianse strategiczne. W wielu badaniach podkreśla się też znaczenie tzw. słabych więzi dla zwiększania innowacyjności. Chodzi tu o różnego rodzaju działania po-

legające na budowaniu formalnych i nieformalnych sieci. Mogą to być np. kluby innowacyjnych przedsiębiorstw, stowarzyszenia, targi, konferencje itp.

Kluczowe znaczenie mają przy tym powiązania występujące pomiędzy przedsiębiorstwami, nauką i władzami (administracją) – w literaturze określa się je jako potrójną helisę. Ważną rolę w różnego typu formach współpracy pełnią także instytucje otoczenia biznesu (tzw. IOB), w tym między innymi: banki, fundusze pożyczkowe, doręczeńiowe i venture capital oraz firmy doradcze, prawnicze, instytucje szkoleniowe, brokerzy technologii itp.

Znaczenie wspólnych przedsięwzięć dla podnoszenia innowacyjności całych gospodarek, sektorów i przedsiębiorstw odzwierciedlają instrumenty wsparcia przewidziane przez polityki europejskie do 2020 r. Również w ramach Wspólnej Polityki Rolnej wprowadzono do Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich działanie „Współpraca”, w ramach którego wspierane będzie tworzenie i funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI). Wsparcie będzie także przeznaczone na realizację przez te grupy projektów prowadzących do opracowania nowych rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod

organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym. Warto zatem przekonać się do współpracy, nie tylko ze względu na możliwość realizowania nowatorskich projektów, wspierania rozwoju naukowego i przedsiębiorczości, ale również z uwagi na możliwość korzystania z dofinansowania ze środków publicznych.

dr Aleksandra Chlebicka

SAEPR/FAPA oraz Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW

Europejskie Partnerstwo Innowacyjności w Polsce

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w działaniu „Współpraca” wspierane będzie tworzenie i funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI), zrzeszających podmioty działające w rolnictwie i w łańcuchu żywnościowym. Partnerstwo zrzeszające rolników, jednostki naukowe, przedsiębiorców, posiadaczy lasów, organizacje pozarządowe, podmioty doradcze będzie wdrażać nowe rozwiązania. W praktyce przyczynią się one do zwiększenia interaktywnej współpracy pomiędzy podmiotami funkcjonującymi w sektorze rolno-spożywczym. Współdziałanie wpłynie na tworzenie powiązań pomiędzy badaniami naukowymi, kreowaniem działań proinnowacyjnych a praktycznym zapotrzebowaniem występującym w sektorze rolnym, prowadząc do rozwoju tej branży. Zgodnie z przeprowadzoną ewaluacją ex-ante projektu PROW na lata 2014-2020 oferta jednostek naukowych nie zawsze odpowiada na zapotrzebowanie sektora rolno-spożywczego. Jednakże wśród praktyków istnieje duży potencjał na tworzenie innowacyjnych rozwiązań bieżących problemów przy jednoczesnym deficycie wiedzy specjalistycznej i kapitału niezbędnego do wdrożenia innowacji. Współpraca zainteresowanych stron może przynieść przyrost badań stosowanych w rolnictwie, leśnictwie i przemyśle spożywczym i przyczynić się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności sektora rolnego.

W ramach działania „Współpraca” mogą być finansowane inwestycje przyczyni-

niające się do wprowadzenia innowacji, ochrony środowiska, przetwarzania produktów rolnych na cele energetyczne, poprawy efektywności wykorzystania energii. Sektor rolny znacznie odstaje od innych sektorów gospodarki w obszarze innowacyjności, co znajduje odzwierciedlenie w takich wskaźnikach, jak: produktywność pracy i ziemi, udział nakładów na środki trwałe, średnia wieku i poziom wykształcenia rolników oraz dostęp do Internetu na obszarach wiejskich. Niska jest także innowacyjność polskiego przemysłu spożywczego, o czym świadczy m.in. niewielki udział nakładów na działalność innowacyjną, małe zainteresowaniem nabywaniem nowej wiedzy i wprowadzaniem na rynek nowych wyrobów, a wyniki badań naukowych wyższych uczelni z kierunków rolniczych często nie znajdują zastosowania w praktyce. Celem działania „Współpraca” jest wzmacnianie powiązań pomiędzy rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją. Działanie będzie wdrażane przez Agencję Rynku Rolnego.

Budżet działania „Współpraca” wynosi 58 mln euro. Wsparcie obejmie łącznie tworzenie i funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz operacje (w tym inwestycyjne) przez nie realizowane. Działanie ma charakter pilotażowy, szacuje się, że utworzonych zostanie ok. 90 grup EPI w Polsce.

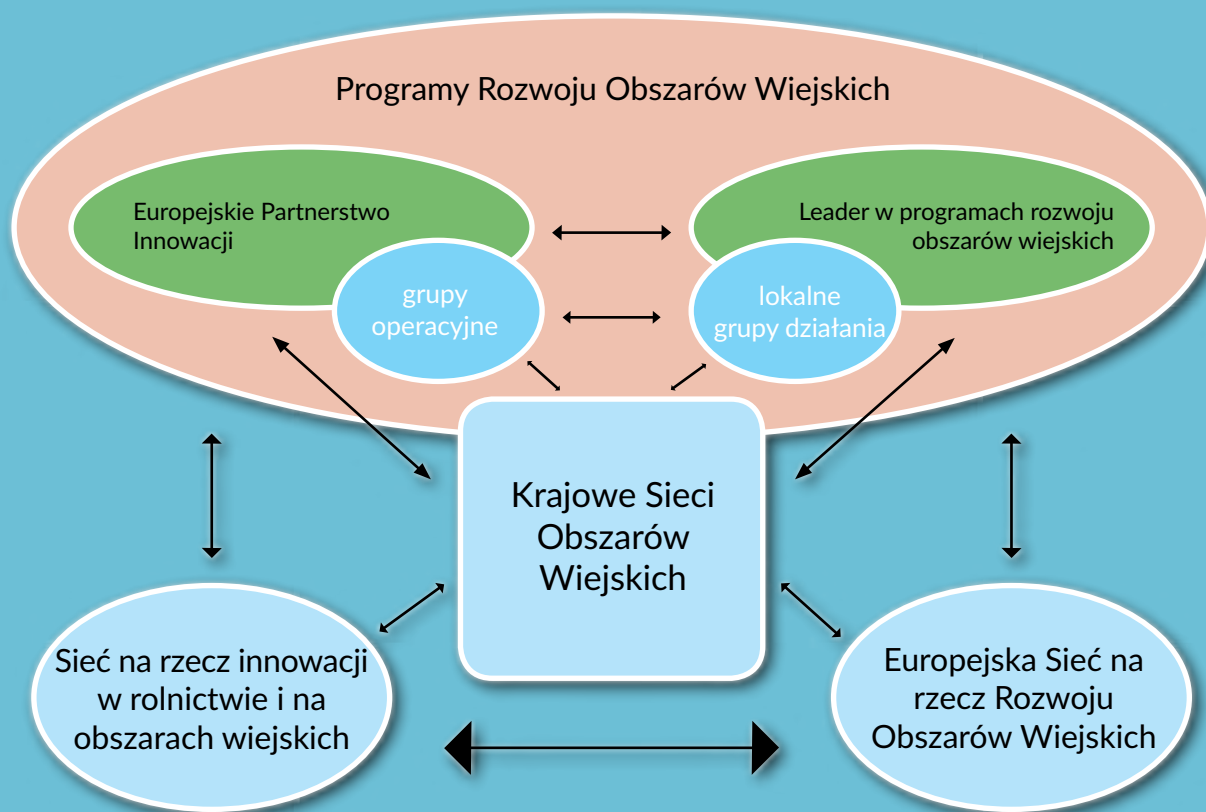
Grupy operacyjne na rzecz innowacji (EPI):

Grupy operacyjne na rzecz innowacji two-

rzę co najmniej dwie kategorie partnerów spośród następujących: rolników, grup producentów rolnych lub posiadaczy lasów, naukowców z instytutów, jednostek naukowych lub uczelni wyższych, przedsiębiorców sektora rolnego lub spożywczego (w tym gastronomii), przedsiębiorców z branż działających na rzecz sektora rolnego i spożywczego (np. producentów nawozów, środków ochrony roślin, pasz, maszyn i urządzeń do produkcji). Członkami grup EPI mogą być także podmioty doradcze, konsumenci i ich organizacje, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje branżowe i międzybranżowe działające w obszarze łańcucha żywnościowego, których zadaniami będą inicjowanie, animowanie i popularyzowanie operacji. Zróżnicowanie partnerów w grupie będzie jednym z kryteriów wyboru operacji do finansowania.

Grupa operacyjna na rzecz innowacji zostaje powołana w celu realizacji konkretnej operacji. Forma organizacyjno-prawna grupy musi pozwalać na zawieranie umów i zaciąganie zobowiązań. Akt ustanawiający grupę powinien wskazywać role poszczególnych partnerów w grupie, ich odpowiedzialność prawną i finansową, a także własność rezultatów operacji w okresie 5 lat od uzyskania ostatniej płatności, zwłaszcza w odniesieniu do wydatków inwestycyjnych finansowanych w ramach PROW na lata 2014-2020. Ponadto grupa musi funkcjonować w oparciu o przejrzyste procedury działania i podejmowania decyzji, uwzględniające zabezpieczenie przed występowaniem konfliktu interesów. Warunkiem uzyskania wsparcia finansowego przez grupę EPI w ramach działania „Współpraca” jest

Schemat organizacyjny sieci współpracy na poziomie unijnym i krajowym

także stworzenie planu operacyjnego. Wymagania minimalne dla planu wskazane w PROW na lata 2014-2020 to: opis operacji i spodziewanych rezultatów wraz z harmonogramem jej realizacji oraz sposób finansowania operacji ze wskazaniem źródeł pochodzenia środków, a także opis założeń przyjętych dla osiągnięcia celów grupy i priorytetów polityki rozwoju obszarów wiejskich.

Przedmiotem operacji finansowanych w ramach działania „Współpraca” mogą być **produkty oraz praktyki, procesy i technologie** stosowane w produkcji lub przetwarzaniu produktów rolnych, o których mowa w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub bezpośrednio związanych z produkcją i przetwarzaniem ww. produktów np. innowacji w zakresie oszczędności zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, maszyn i urządzeń, pasz, nawożenia i ochrony roślin, innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Słowo „praktyki” w ramach działania może odnosić się do praktyk stosowanych w rolnictwie, np. płodozmianu, gospodarowania glebą lub utrzymywania zadrzewień śródpolnych. Oznacza to możliwość wspierania rozwoju technik/metod będących zasadniczo adaptacjami istniejących technologii do warunków, w których nie są one obecnie stosowane. Kryteria wyboru operacji do finansowania w ramach działania „Współpraca” dotyczyć będą przede wszystkim potencjału innowacyjnego, który zostanie zdefiniowany w przepisach krajowych oraz potencjalnej skali oddziaływania rezultatów operacji (zasięg geograficzny lub branżowy, korzyści ekonomiczne i społeczne). Pod uwagę będzie brana także analiza techniczna, bilans

kosztów i korzyści oraz stopień przyczyniania się do realizacji priorytetów przekrojowych UE w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu.

Maksymalna wartość wsparcia dla jednej grupy operacyjnej na rzecz innowacji EPI wynosi 10 mln zł i może zostać przyznana na okres nie dłuższy niż 3 lata. Finansowaniem w ramach PROW na lata 2014-2020 są objęte koszty związane z tworzeniem i funkcjonowaniem grupy (do 20%) oraz realizacją operacji mającej na celu kreowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Działanie „Współpraca” nie służy wspieraniu działalności badawczej. Wydatki związane z badaniami będą wspierane jedynie w przypadku badań niezbędnych do wdrożenia nowego rozwiązania i nie mogą być pozycją dominującą w kosztach operacji.

W trwałym podnoszeniu konkurencyjności gospodarstw rolnych kluczowe znaczenie będzie miało kreowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Dla sprawnego funkcjonowania łańcucha żywnościowego niezbędne jest budowanie stałych powiązań integracyjnych pomiędzy rolnikami a przetwórstwem. Innowacyjne projekty realizowane we współpracy różnych uczestników łańcucha żywnościowego w ramach grup EPI będą wspierane w działaniu „Współpraca”. Grupy operacyjne na rzecz innowacji korzystające ze wsparcia w działaniu „Współpraca” będą mogły być uczestnikami projektów realizowanych w ramach mechanizmu Horizon 2020.

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR):

W ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zostanie utworzona sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach

wiejskich. Celem SIR będzie zapewnienie efektywnego upowszechniania wiedzy i doświadczeń we wdrażaniu innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Realizację zadań sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich na poziomie regionalnym zapewni samorząd województwa. Zadania SIR będą wykonywane przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego i koordynowane na poziomie krajowym przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

W ramach Planu działania KSOW realizowane będą działania SIR z zakresu aktywizacji potencjalnych partnerów współpracy na rzecz innowacji, podnoszące wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania projektami badawczo-wdrożeniowymi oraz upowszechniania wyników prac badawczo-wdrożeniowych. Ponadto Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego mogą pełnić rolę brokera innowacji, czyli podmiotu będącego łącznikiem zapewniającym przepływ informacji oraz ułatwiającym nawiązywanie i utrwalanie współpracy w obszarze innowacji pomiędzy podmiotami sektora rolno-spożywczego, naukowo-badawczego i doradztwem.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przewiduje następujące zadania dla sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich:

1. Identyfikowanie partnerów do współpracy w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych,
2. Rozpowszechnianie informacji i wiedzy na temat sposobu współpracy

3. Opracowanie metodologii tworzenia i identyfikowania projektów współpracy i prowadzenie bazy projektów,
4. Współpraca z krajowymi jednostkami naukowo-badawczymi, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz innowacji oraz Europejską Siecią na rzecz Innowacji, w tym w zakresie selekcji projektów zgłaszanych do europejskiej nagrody za realizację najlepszych projektów innowacyjnych w rolnictwie i na obszarach wiejskich,
5. Prowadzenie działań animacyjnych i sieciujących wśród interesariuszy (rolników, przedsiębiorców, jednostek naukowo-badawczych i doradców), w tym moderowanie prac grup tematycznych dotyczących tematów o potencjale innowacyjnym powstających w ramach sieci,
6. Doradztwo i pomoc w tworzeniu i organizacji grup operacyjnych na rzecz innowacji,
7. Doradztwo i pomoc w tworzeniu projektów przez grupy operacyjne i partnerstwa na rzecz innowacji.

Realizacja zadań Sieci SIR powinna zapewnić osiągnięcie jednego z celów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich określonego w PROW na lata 2014-2020 w postaci promowania innowacji w rolnictwie, w produkcji żywności i w leśnictwie. Cel będzie realizowany w ramach Planu działania KSOW obejmującego m.in. zapewnienie działań sieciujących dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich.

Beata Szybińska

SC KSOW/FAPA

Opracowanie na podstawie PROW na lata 2014-2020

Rola Internetu w rozwoju obszarów wiejskich i agrobiznesu

W Polsce i na całym świecie od połowy lat 90. XX w., wraz z pojawieniem się dokumentów hipertekstowych WWW, obserwujemy dynamiczny rozwój sieci Internet. Wzrasta liczba serwerów, na których znajdują się strony WWW, zwiększa się przepustowość łącz internetowych, wzrasta liczba komputerów

wodowana wyjątkowością tego medium. Wynika ona przede wszystkim z takich specyficznych cech, jak: nieograniczony zasięg geograficzny i czasowy, duża pojemność informacyjna, hipertekstowość, multimedialność oraz interaktywność. Wyjątkowe cechy Internetu sprawiają, że wykorzystu-

- » Cecha **nieograniczonego zasięgu geograficznego** sprawia, że wszelkie dotychczasowe bariery geograficzne stanowią już coraz mniejszy problem, co ma wpływ na kontakty międzyludzkie oraz na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Poszczególne osoby mogą się ze sobą kontaktować bez względu na miejsce zamieszkania. Przedsiębiorstwa mogą łatwiej poszukiwać surowców oraz rynków zbytu w oddalonych geograficznie regionach.
- » **Pojemność informacyjna** Internetu sprawia, że przy bardzo niskich kosztach możemy w Internecie zamieszczać w zasadzie nieograniczone informacje, np. o sobie, o przedsiębiorstwie, oferowanym produkcie, o społeczności lokalnej. Z drugiej strony każdy internauta poszukujący informacji ma możliwość zapoznania się z informacjami o dowolnym zakresie szczegółowości.
- » **Nieograniczoność czasowa** Internetu sprawia, że dostęp do informacji zamieszczonych w Internecie (np. do sklepów internetowych) jest możliwy 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, 365 dni w roku (zasada 24/7/365).
- » **Hipertekstowość** Internetu sprawia, że dzięki logicznemu układowi linków internautom łatwo jest poruszać się w gąszczu dużej ilości różnorodnych informacji.
- » **Multimedialność** Internetu oznacza, że zawartość treściowa stron WWW może przyjmować formy statyczne i dynamiczne – obrazu, dźwięku, filmu.
- » **Interaktywność** Internetu sprawia, że w środowisku internetowym możemy się ze sobą komunikować i prowadzić dialog za pomocą komunikatorów, czatów, formularzy, poczty e-mail.

podłączonych do Internetu. W sieci powstają coraz lepsze jakościowo strony internetowe, które oferują cenne materiały informacyjne. Wzrastająca popularność Internetu jest spo-

ujemy to medium do rozrywki, zdobywania informacji, uczenia się, jak również do załatwiania ważnych spraw urzędowych oraz prowadzenia biznesu.

Rysunek 1. Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu w latach 2010-2014

Rysunek 2. Odsetek gospodarstw domowych posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu w domu latach 2010-2014

Rysunek 3. Odsetek osób zamawiających lub kupujących przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy w latach 2010-2014

Rysunek 4. Odsetek osób korzystających z urządzeń przenośnych do łączenia się z Internetem w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2010-2014, Warszawa 2014.

Na obszarach wiejskich rozwój Internetu jest generalnie na niższym poziomie niż w dużych miastach. Na rysunkach 1-4 pokazano, że obszary wiejskie charakteryzują się mniejszym odsetkiem gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu. Również dostęp do Internetu szerokopasmowego jest znacznie słabszy na obszarach wiejskich w porównaniu z dużymi miastami. Dostrzegalna jest także

duża różnica w odsetku osób kupujących przez Internet – w porównaniu z osobami mieszkającymi w dużych miastach, mieszkańcy wsi są grupą w mniejszym stopniu korzystającą z tej formy zakupów. Korzystanie z urządzeń mobilnych z dostępem do Internetu jest również znacznie powszechniejsze w grupie osób z dużych miast niż na terenach wiejskich. Z rysunków 1-3 wynika, że w okresie

2010-2014 zauważalne jest powolne zmniejszanie się różnicy między dużymi miastami i wsiami pod względem dostępu do Internetu w gospodarstwach domowych oraz realizowania zakupów internetowych.

Internet jest medium, które podlega prawu efektu sieciowego

Prawo efektu sieciowego mówi, że wraz ze wzrostem liczby osób korzystających z sieci jej wartość dla przeciętnego użytkownika rośnie. A zatem im więcej osób korzysta z Internetu, tym jego wartość dla przeciętnego użytkownika jest większa. Nie tylko liczba korzystających z Internetu jest ważna, ale również intensywność jego użytkowania. A zatem wartość Internetu będzie wtedy największa, kiedy wszystkie osoby i organizacje będą regularnie korzystały z tego medium. Można tu przytoczyć analogiczny przykład telefonów komórkowych. W połowie lat 90., kiedy z telefonów komórkowych korzystało niewielu użytkowników, wartość telefonu komórkowego dla przeciętnego użytkownika była niewielka, ponieważ nie mógł on się za jego pomocą komunikować z wieloma osobami. Obecnie wartość telefonu komórkowego jest duża, ponieważ za jego pośrednictwem możemy się komunikować praktycznie z każdym. Podobnie jest z Internetem i z niektórymi stronami internetowymi, jak np. portale społecznościowe. Ich wartość wzrasta wraz z powiększającym się gronem naszych znajomych lub partnerów biznesowych, którzy z nich korzystają.

Na zagadnienie efektu sieciowego można również patrzeć w skali lokalnej. Dla mieszkańców wsi duże znaczenie ma przydatność Internetu pod kątem załatwiania codziennych spraw, które są najczęściej

związane z miejscowością, w której żyją. Dlatego ważne jest, aby dostrzegali oni wartość Internetu w skali lokalnej.

Internet jest medium proinnowacyjnym

Internet jest mocnym fundamentem rozwoju innowacji. W Internecie powstają nowe produkty, usługi, modele prowadzenia biznesu, nowe formy reklamowania się, nowe miejsca rozrywki, nowe sposoby na rozwijanie relacji międzyludzkich. Z tego też względu Internet jest ważnym instrumentem rozwoju przedsiębiorczości, również na terenach wiejskich. Każdy kto ma pomysł na e-biznes, zapał, czas i środki finansowe, może stać się przedsiębiorcą działającym w Internecie.

Internet to skarbnica informacji dla rolników

Internet obfituje w różnego rodzaju prywatne portale informacyjne lub strony internetowe instytucji państwowych, na których rolnicy mogą bez wychodzenia z domu zasięgać informacji odnośnie do np. sposobów uprawy, komunikatów dotyczących ochrony roślin, prognoz pogody, analiz rynkowych.

Internet jest medium usprawniającym współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami i rolnikami

Dzięki Internetowi można usprawniać obieg informacji w całym łańcuchu rolno-żywnościowym. Na przykład przedsiębiorstwa produkujące nawozy, jak np. Azoty z Puław, stosują Internet w celu wymiany informacji ze swoimi lokalnymi dystrybutorami. Rolnicy sprzedający towary na rynku hurtowym WGRO we Franowie mają możliwość sprawdzania w Internecie zapotrzebowania na ich produkty na tym rynku.

Rozwijają się też internetowe rynki rolne, na których rolnicy mogą sprzedawać swoje towary i zasięgać informacji cenowych, jak np. rynek E-WGT (www.ewgt.pl).

Rolnicy dzięki Internetowi mogą promować swe produkty, w tym żywność regionalną, na całym świecie.

Internet posiada ogromny potencjał zwiększania atrakcyjności obszarów wiejskich jako miejsca zamieszkania i pracy

Internet posiada ogromny potencjał niwelowania różnic w jakości życia pomiędzy wsią a miastem. Sprawia, że bariery w postaci odległości, jakie występują na terenach wiejskich, stanowią coraz mniejszy problem. Jednakże aby te bariery były

niwelowane w znacznym stopniu istotny jest rozwój usług internetowych na terenach wiejskich w kierunku zwiększenia szybkości połączeń internetowych, obniżenie opłat za dostęp do Internetu, większa dostępność taniego lub darmowego Internetu, np. przez Wi-Fi, poszerzenie usług e-administracji, rozwój e-learningu, rozwój pracy na odległość, rozwój usług medycznych (ang. e-health) oraz większa dostępność zakupów internetowych na terenach wiejskich. Rozwój tych aspektów usług internetowych będzie w dużym stopniu niwelować niedogodności związane z funkcjonowaniem i pracą – prowadzeniem gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorczością na terenach wiejskich.

dr Dariusz Strzębicki

Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW

Źródło: S-PRINT 2/iStock.com

Raport OECD na temat innowacji na obszarach wiejskich

Poziom dobrobytu na obszarach wiejskich będzie zależał od rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności oraz nowych technologii dostosowanych do określonych rynków i lokalnych uwarunkowań. Zagadnienia te znajdują dużo miejsca w bieżących pracach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

W 2014 r. ukazała się publikacja OECD pt. *Innovation and Modernising the Rural Economy*. Opracowanie jest wynikiem dyskusji przeprowadzonej podczas VIII Konferencji Polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich OECD, która odbyła w Krasnojarsku (Rosja) w październiku 2012 r.

W części I publikacji opisane zostały cechy nowoczesnej gospodarki wiejskiej, które odróżniają ją od tradycyjnej gospodarki wiejskiej oraz gospodarki miejskiej. Przedstawiono też analizę innowacyjności na obszarach wiejskich, z której wynika, że liczba przyznawanych patentów nie może być główną miarą innowacyjności na wsi.

W części II przedstawiono przykłady wskazujące na duży potencjał obszarów wiejskich pod względem ich wpływu na krajowy wzrost gospodarczy. Autorzy podjęli też próbę określenia, w jaki sposób polityka rządu może ułatwiać lub utrudniać procesy modernizacji i wprowadzania innowacji na obszarach wiejskich. Podkreśla się, że przy obecnym podejściu do rozwoju regionalnego uwaga zwykle skupia się prawie wyłącznie na dużych miastach jako biegunach wzrostu gospodarki. Nie uważa się przy tym, jak bardzo jakość życia w miastach zależy od gospodarki wiejskiej. Dyskusja na temat innowacji i moderni-

zacji gospodarki na obszarach wiejskich w dużej mierze dotyczy wypracowania nowoczesnej polityki rozwoju obszarów wiejskich. Autorzy publikacji przedstawiają kilka wniosków o szerokim zakresie, które mogą być wykorzystane przy tworzeniu polityki rozwoju obszarów wiejskich. Niżej przedstawiono niektóre z nich.

1. Dyskusja o obszarach wiejskich powinna polegać raczej na poszukiwaniu sposobów na lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału niż na drobiazgowej analizie niedociągnięć.
2. Konieczność uwzględnienia lokalnych uwarunkowań jest na obszarach wiejskich znacznie większa niż w przypadku miast.
3. Wykorzystanie naturalnych, kulturowych i rekreacyjnych walorów obszarów wiejskich wymaga kompleksowego podejścia, obejmującego dbałość o infrastrukturę, przedsiębiorczość oraz środowisko.
4. Strategie polegające na identyfikacji i wykorzystaniu lokalnych zasobów mogą pomóc w poprawie produktywności na wsi oraz ograniczeniu uzależnienia od subsydiów.
5. Ogólne zasady gospodarcze są konstruowane pod kątem populacji miejskich i często nie uwzględniają konkretnych potrzeb obszarów wiejskich. Oznacza to potrzebę wprowadzenia innowacyjnego podejścia do polityki wiejskiej.
6. Istotne znaczenie ma umiejętność rozpoznawania innowacji na obszarach wiejskich. Innowacje na wsi

mają inny charakter niż w miastach, dlatego często jest problem z ich identyfikacją. Prowadzi to do pomijania ważnych inicjatyw, które powinny być wspierane, ponieważ mogą przyczynić się do wzrostu produktywności.

Obecnie trwają prace nad polskim wydaniem zaprezentowanej publikacji. Ostatnio była ona przedmiotem dyskusji na seminarium zorganizowanym przez Kancelarię Prezydenta RP (pt. „Obszary wiejskie w rozwoju kraju. Co dynamizuje, a co hamuje rozwój?”), które odbyło się 8 stycznia br.

dr Edmund Giejbowicz

SAEPR/FAPA

Źródło: Archiwum SC KSOW

Pierwszy krok do działania „Współpraca” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

W ramach przygotowań do korzystania z instrumentów służących rozwojowi obszarów wiejskich Sekretariat Centralny KSOW opracował projekt pt. „Cykl warsztatów, seminariów i spotkań informacyjno-szkoleniowych dotyczących możliwości uzyskania wsparcia w ramach działania Współpraca w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Beneficjentami przedsięwzięcia będą grupy operacyjne na rzecz innowacji EPI (Europejskie Partnerstwo Innowacji), których działalność służyć będzie rozwojowi nowych produktów, procesów i technologii w sektorze rolno-spożywczym.

Przedsięwzięcie polegające na zorganizowaniu cyklu warsztatów i spotkań informacyjno-szkoleniowych ma na celu m.in. zaaktywizowanie rolników, przedsiębiorców i naukowców, którzy potencjalnie byłiby zainteresowani udziałem w sieci na rzecz innowacji w rolnictwie oraz mogliby wspólnie opracowywać i wdrażać innowacje w sektorze rolnym, uwarunkowane aktualnymi potrzebami i problemami. Projekt zakłada również rozpowszechnianie wiedzy o metodach identyfikacji potencjalnie innowacyjnych projektów oraz o organizowaniu niezbędnych do ich realizacji zasobów. Przewiduje się również przedstawienie potencjalnym członkom grup operacyjnych na rzecz innowacji możliwości w zakresie wdrażania innowacji w ramach nowego PROW.

Mając na uwadze udział i zaangażowanie szeregu różnych podmiotów (m.in. sekretariaty regionalne KSOW, mikroprzedsiębior-

stwa, małe i średnie firmy, instytucje otoczenia biznesu) w realizację przedsięwzięć w ramach działania „Współpraca”, projekt przygotowany przez Sekretariat Centralny KSOW ma na celu także poszerzenie wiedzy w zakresie dotyczącym: projektów innowacyjnych, tworzenia i funkcjonowania partnerstw w postaci grup operacyjnych na rzecz innowacji, roli brokerów innowacji w identyfikacji innowacji i organizacji partnerstw oraz przygotowania do funkcjonowania w Krajowej sieci na rzecz innowacji w rolnictwie (SIR).

W związku z przedstawionymi priorytetami projekt będzie realizowany poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie szeregu spotkań w różnej formie, przewidzianych dla określonych grup odbiorców. W szczegółowym opisie projektu zaplanowano:

– **Warsztaty regionalne dotyczące planowanego zakresu wsparcia współpracy między rolnikami, przedstawicielami świata biznesu i nauki, w ramach nowego PROW, działania „Współpraca”.** Ich uczestnikami byłiby rolnicy oraz przedstawiciele mikroprzedsiębiorstw, a także małych i średnich firm, reprezentujących najważniejsze branże produkcji rolnej w danym województwie. Na podstawie przekazywanych informacji dotyczących planowanego wsparcia w ramach działania „Współpraca”, identyfikacji wspólnych problemów oraz przeprowadzonej symulacji uczestnicy powinni wykazać się aktywnym poszukiwaniem metod ich rozwiązywania na drodze współpracy z innymi podmiotami. Istotnym

elementem będzie wyszukiwanie potencjalnych partnerów zapewniających znaczący wkład w rozwiązywanie problemów, a także stworzenie partnerstwa opartego na uzgodnionych założeniach i celach.

— **Seminaria informacyjno-szkoleniowe dla pracowników naukowo-badawczych, dotyczące możliwości uzyskania wsparcia w ramach nowego PROW, działania „Współpraca”.** Wśród uczestników co naj-

mniej 90% powinni stanowić przedstawiciele jednostek naukowych oraz jednostek badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw z obszaru rolnictwa i leśnictwa, a do 10% miejsc zarezerwowanych będzie dla pozostałych uczestników – pracowników firm doradczych, instytucji otoczenia biznesu. Organizowane seminaria będą miały na celu zainteresowanie uczestników badaniami, które są nastawione na rozwiązywanie praktycz-

Źródło: S-PRINT 2/iStock.com

Zródło: S-PRINT 2/iStock.com

nych problemów w sektorze rolnym i gospodarce żywnościowej oraz współpracę pozwalającą na wykorzystanie wyników tych badań.

— **Spotkania informacyjno-szkoleniowe, z których skorzystać będą mogli pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, osoby administrujące KSOW oraz jej najwięksi potencjalni partnerzy w danym regionie.** Tematyka spotkań będzie obejmowała zakres i zasady wdrażania działania „Współpraca”. Około 50% uczestników będą stanowić doradcy rolni zajmujący się

tematyką związaną z innowacjami. W spotkaniach wezmą również udział pracownicy sekretariatów KSOW oraz najważniejsi potencjalni partnerzy w danym regionie w dziedzinie innowacji, w tym także podmioty, które mają istotne osiągnięcia (patenty, wynalazki, wdrożenia) lub prowadzą istotne prace w tym zakresie, a także podejmujące inicjatywy skracania łańcucha dostaw lub rozwoju rynków lokalnych. Spotkania będą służyły przygotowaniu do wypełniania zadań związanych z realizacją działania „Współpraca”, a w tym zakresie

- zapoznaniu z realizacją funkcji brokera innowacji oraz zadaniami sieci innowacji i wstępnym nakreśleniem prac w tym obszarze. Ich celem będzie także zaaktywizowanie partnerów potencjalnie najbardziej zainteresowanych w danym regionie innowacjami w rolnictwie i gospodarce żywnościowej do inicjowania partnerstw i wymiany wiedzy na temat innowacji.

— **Warsztaty branżowe i tematyczne dotyczące przygotowywania projektów innowacyjnych oraz tworzenia grup innowacyjnych EPI, przewidzianych w działaniu „Współpraca”.** Zakłada się, że w warsztatach uczestniczyć będą pracownicy nauki, grupy producentów, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu z określonej branży produkcji rolnej lub zakresu tematycznego, a także specjaliści branżowi Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Spotkania dotyczyć będą najważniejszych branż produkcji rol-

nej, przy uwzględnieniu sytuacji w różnych regionach pod względem koncentracji poszczególnych działów produkcji. Obok spotkań branżowych przewidziano możliwość organizacji spotkań tematycznych dotyczących skracania łańcucha dostaw oraz ograniczenia strat w produkcji rolnej we wszystkich ogniwach łańcucha żywnościowego (innowacje procesowe, marketingowe). Podczas warsztatów uczestnicy poznają zasady tworzenia i funkcjonowania grup operacyjnych EPI oraz prowadzenia wspólnych projektów, a także metody identyfikacji projektów innowacyjnych oraz podmiotów, które mogłyby w konkretnych branżach gospodarki rolnej i leśnej prowadzić badania i wdrażać rozwiązania podnoszące ich konkurencyjność.

Więcej informacji na temat realizacji projektu będzie można znaleźć na stronie Sekretariatu Centralnego KSOW: www.ksow.gov.pl

Marta Leoniak

CID/FAPA

Opracowanie na podstawie opisu projektu SC KSOW

Fot. Barbara Kucharska

E-biznes na obszarach wiejskich

Z myślą o przedsiębiorstwach z obszarów wiejskich Komisja Europejska uruchomiła w Unii Europejskiej sieć wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (Sieć Wspierania E-biznesu dla MŚP), która ma na celu zachęcić firmy do odkrywania innowacyjnych rozwiązań w zakresie działań informacyjnych przy wykorzystaniu potencjału nowych technologii oraz możliwości e-biznesu.

W ramach funkcjonowania sieci udziela się m.in. praktycznych porad dla przedsiębiorstw za pomocą narzędzia diagnostycznego, a także oferuje się pomoc w identyfikowaniu rozwiązań z dziedziny technologii informacyjno-komunikacyjnych, dopasowanych do potrzeb MŚP.

Sieć upowszechnia ideę, iż e-biznes ma szerszy wymiar niż zwykły handel online (elektroniczny), obejmując technologie informacyjno-komunikacyjne stosowane często przez firmy, aby połączyć procesy i systemy biznesowe.

W ramach projektu realizowanego we francuskim regionie Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże grupa przedsiębiorców prowadzących działalność na małą skalę połączyła siły za pośrednictwem uruchamianej inicjatywy e-biznesowej. Projekt dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Inicjatywa wykorzystuje nowe technologie informacyjne jako narzędzie do budowania biznesowego zaufania i poprawy perspektyw ekonomicznych prowadzonej działalności. Inicjatorem przedsięwzięcia było stowarzyszenie AMACA, które kierowało się chęcią wzmocnienia pozycji przedsiębiorstw z obszaru Pays du Grand Briançonnais. To

działanie, pokazujące przekrój aktywnych MŚP w regionie, miało na celu stworzenie sieci ułatwiającej nawiązywanie kontaktów między lokalnymi przedsiębiorcami oraz ukazanie dużego potencjału tego sektora i zwiększenie poziomu zaufania przedsiębiorców. Należy mieć na uwadze fakt, że niepowodzenia w prowadzeniu własnego biznesu na tym obszarze nie należały do rzadkości. W dłuższej perspektywie celem jest identyfikacja możliwości współpracy członków sieci w celu wytworzenia dodatkowego dochodu oraz utworzenia nowych miejsc pracy.

Barierą w tym przypadku, oddzielającą fizycznie przedsiębiorstwa, jest niesprzyjające ukształtowanie geograficzne terenu, które może utrudniać konwencjonalne metody komunikowania się między lokalnymi firmami. Początkowo zainteresowanie stworzeniem sieci biznesowej ze strony lokalnych przedsiębiorców nie było jednak duże. Pomogło zaangażowanie koordynatorki projektu, która osobiście odwiedzała lokalne firmy.

Sieć funkcjonuje za pośrednictwem strony internetowej www.brianconnais.pro. Przystępujący do projektu przedsiębiorcy stworzyli społeczność internetową, zobowiązując się jednocześnie do wspierania sieci e-biznesowej poprzez wpłacanie składki członkowskiej. W zamian otrzymywali oni reklamę własnej firmy na stronie sieci. Szansę na poprawę perspektyw ekonomicznych dostrzegła także w projekcie lokalna grupa działania, dzięki której powstał projekt obejmujący cały obszar działania LGD. Finansowanie jego realizacji ze środków EFRROW zostało udzielone w ramach działania 313, które

ma na celu wspieranie rozwoju turystyki. Podstawą było założenie, że społeczność internetowa skupiająca małych i średnich przedsiębiorców jest dobrą platformą do sprzedaży turystom produktów lokalnych i usług, które są oferowane przez przedsiębiorstwa z obszarów wiejskich, należące do sieci. Projekt o wartości niemal 75 tys. euro, z czego 1/3 to dofinansowanie z sektora prywatnego, pozwolił m.in. na budo-

wę kiosków informacyjnych, w których na ekranach komputerowych prezentowano elektroniczną wersję katalogu firm. Ponadto wsparcie ze strony LGD było pomocne przy tworzeniu rozległej sieci e-biznesu, obejmującej ponad 90 członków, przedstawiciele wielu różnych branż – m.in. właściciela hotelu, ale także np. przedsiębiorcy prowadzącego lokalną piekarnię i mechanika.

Marta Leoniak
CID/FAPA

Opracowanie na podstawie publikacji ENRD „Examples of Information and Communication Technology (ITC) projects”

Źródło: S-PRINT 2/iStock.com

Nowoczesne technologie wspierają sprzedaż bezpośrednią produktów lokalnych

Wsparcie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (EFRROW) odgrywa kluczową rolę w modernizacji sektora rolno-spożywczego. W szczególności odnosi się to do projektów, które podnoszą wartość dodaną produktów rolnych, wpływają na poprawę ich jakości oraz w sposób aktywny promują wyśmienity smak żywności i napojów pochodzących z państw członkowskich UE.

Promowanie produktów lokalnych i ich sprzedaż bezpośrednio z gospodarstwa sprzyjają skróceniu łańcucha dostaw. Działania na rzecz poprawy dystrybucji produktów wśród klientów podejmują rolnicy wspólnie ze sprzedawcami żywności oraz władzami regionalnymi. Sposób na „sprzedaż bezpośrednią” poprzez aplikację na telefon komórkowy wykorzystano w Austrii. Jest to dobry przykład koordynacji działań promujących żywność lokalną o nazwie „Smakołyki z gospodarstwa”. Projekt ten uzyskał wsparcie finansowe z EFRROW, które przeznaczono na opracowanie zaawansowanych technologicznie narzędzi służących do komunikowania się klientów z producentami żywności.

Zakres projektu

W ramach projektu pt. „Smakołyki z gospodarstwa” utworzono elektroniczną bazę danych na temat usług rolno-spożywczych, która jest udostępniana bezpośrednio przez stronę internetową www.gutes-vombauernhof.at. lub specjalnie opracowaną aplikację na smartfon. Do

projektu przystąpiło około 1600 „gospodarstw dobrej jakości” oraz punkty sprzedaży z sześciu różnych regionów Austrii. Konsumenci korzystają z bazy danych dzięki aplikacji lub za pośrednictwem strony internetowej, wyszukują różnego typu produkty lokalne, np. pieczywo, mięso, przetwory mleczne, warzywa, owoce, soki, miody, zioła.

Stefen Stinglmayer, koordynator projektu, wyjaśnia, że platforma nie służy do prowadzenia sprzedaży, lecz do zainteresowania klientów samymi producentami i tym, co wytwarzają. Użytkownicy mogą poznać osoby zaangażowane w przygotowanie i sprzedaż żywności, dzięki temu budują się bardziej osobiste relacje pomiędzy producentem a konsumentem.

Tego typu projekt, w którym wykorzystywana jest zaawansowana technologia, umożliwia przekazywanie klientom aktualnych informacji – jakie produkty znajdują się obecnie w ofercie w różnych miejscach danego regionu, jakie są godziny pracy sklepów, a także pozwala na korzystanie z nawigacji, która ułatwia dotarcie do konkretnych miejsc i produktów, których w danej chwili poszukują. Użytkownicy, dzięki elektronicznej lokalizacji, otrzymują także na smartfon zawiadomienie, czy i gdzie w najbliższej okolicy znajduje się punkt sprzedaży żywności lokalnej.

Cele projektu

Jednym z głównych celów projektu jest podnoszenie poziomu sprzedaży krajo-

Źródło: S-PRINT 2/freepik.com

wych produktów rolnych (w tym przypadku austriackich).

Projekt ma w sposób trwały wspierać kluczowe elementy gospodarki rolnej, między innymi poprzez wspólną pracę oraz udział przedsiębiorców (producentów) w przedsięwzięciach dotyczących lokalnej żywności, które mogą pomóc w znalezieniu nowych sieci dystrybucji produktów i nowe grupy odbiorców.

Warto podkreślić, że poprzez redukcję liczby pośredników zaangażowanych w łańcuch dostaw, producenci mają szansę na większy udział w zyskach ze sprzedaży swoich dóbr. Dzięki mniejszej liczbie pośredników i połączeń, a żywność może być sprzedawana klientom po bardziej przystępnej cenie, zarazem łatwiejsze jest sprawdzenie jej pochodzenia.

Dzięki realizacji tego projektu mogą być tworzone silniejsze więzi na poziomie lokalnym pomiędzy rolnictwem, turystyką i dostawcami żywności. Nabywanie lokalnych produktów żywnościowych bezpośrednio w regionie prowadzi do ograniczenia kosztów transportu, zmniejszenia poziomu emisji spalin, mniejszego nasilenia ruchu komunikacyjnego, a tym samym do ograniczenia uszkodzeń nawierzchni i do wzrostu bezpieczeństwa na drogach.

Plany na przyszłość

Użytkownicy pozytywnie ocenili rozwiązania oferowane w projekcie. Zainspirowało to pana Stinglmayer'a do kontynuacji przedsięwzięcia. „Jesteśmy zadowoleni z naszego dotychczasowego sukcesu. Wiemy, że istnieje wiele możliwości na

>>Przykłady zastosowania nowych technologii w rozwoju obszarów wiejskich UE

rozszerzenie działalności, klienci są mile zaskoczeni, że dzięki bazie mogli znaleźć aż tyle produktów lokalnych. Właśnie oceniamy, ilu jeszcze producentów można włączyć do sieci, swoje zainteresowanie zgłosili przedsiębiorcy prowadzący np. winiarnie lub inne działy biogospodarki. Korzystanie z aplikacji jest dla nich dodatkowym narzędziem marketingowym”.

Obecnie jednym z wyzwań dla twórców projektu jest tworzenie jeszcze większych ułatwień dla użytkowników, na przykład umożliwienie korzystania z aplikacji na różnego typu smartfonach i tabletach. „Ponieważ stale podnosi się jakość wyświetlaczy

elektronicznych, musimy nadążyć za zmieniającą się technologią i dostosowywać naszą aplikację do nowych standardów” – podkreśla koordynator projektu.

„Projekt ma na celu wzbudzenie zainteresowania wśród klientów producentami oraz wytwarzanymi przez nich produktami. Inicjatywa sprzyja wzajemnemu poznawaniu się osób zaangażowanych w proces przygotowywania i sprzedaży żywności, co prowadzi do budowania bardziej osobistych więzi pomiędzy klientami a przedsiębiorcami” – Stefan Stinglmayer, koordynator projektu „Smakołyki z gospodarstwa”.

Barbara Kucharska

CID/FAPA

Opracowanie na podstawie publikacji ENRD „The European Agricultural Fund for Rural Development. Project examples 2007-2013”

Fot. I. Byszewska

Źródło: Archiwum SC KSOW

Źródło: Archiwum SC KSOW

Portal tematyczny dla młodzieży i młodych rolników

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich korzysta z internetowych narzędzi komunikacyjnych, których celem jest ułatwienie wymiany informacji, wiedzy oraz poszerzanie współpracy pomiędzy

dych ludzi z obszarów wiejskich. W odrębnym katalogu prezentowane są przykłady różnego typu inicjatyw, w realizację których zaangażowana jest młodzież wiejska i młodzi rolnicy. Zamieszczane są filmy

Źródło: S-PRINT 2/iStock.com

zainteresowanymi podmiotami z krajów członkowskich Unii Europejskiej. Jednym z takich narzędzi jest portal, który oferuje dostęp do informacji tematycznych dotyczących młodych rolników i młodzieży z obszarów wiejskich.

Autorzy i administratorzy dbają, aby materiały prezentowane były w sposób nowatorski, a forma przekazu spełniała oczekiwania młodego odbiorcy. Strona internetowa zawiera informacje dla mło-

z przykładami przedsięwzięć, w których bohaterowie dzielą się swoimi doświadczeniami, zaangażowaniem i pomysłami na kreowanie i rozwój swojej kariery zawodowej, m.in. na prowadzenie własnego biznesu na wsi.

Jeden z katalogów portalu jest w całości poświęcony inicjatywie tematycznej „Młodzież i Młodzi Rolnicy”, uruchomionej w grudniu 2012 r., której celem było

zidentyfikowanie i wskazanie najlepszych sposobów na korzystanie ze wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Na portalu zaprezentowano raport podsumowujący wyniki tego przedsięwzięcia oraz wybrane raporty z poszczególnych państw członkowskich. W katalogu można znaleźć np. opracowania z Polski, Austrii, Słowacji, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Cennym źródłem informacji są także opisy przedsięwzięć realizowanych w różnych częściach Unii Europejskiej, których beneficjentami była młodzież z obszarów wiejskich. Na portalu znalazły się projekty edukacyjne z zakresu rolnictwa adresowane do dzieci; inicjatywy, których celem było kształcenie postaw obywatelskich i prospołecznych wśród młodzieży; projekty promujące przedsiębiorczość wśród ludzi młodych. Zaprezentowane materiały zawierają cenne rekomendacje i mogą być inspiracją dla społeczności ludzi młodych we wszystkich krajach UE.

Oprócz inicjatyw z Litwy, Rumunii, Estonii czy Austrii opisany został także przykład projektu zrealizowanego w Polsce.

W ramach projektu opracowanego przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci we współpracy z LGD Ziemia Lubawska zorganizowano Szkołę Młodzieżowych Animatorów Warmii i Mazur. W latach 2012-2013, w dwóch kolejnych edycjach projektu – w warsztatach, seminariach, zajęciach integracyjnych i edukacyjnych – udział wzięło ok. 200 młodych ludzi z obszarów wiejskich regionu Warmii i Mazur. Zorganizowano także Młodzieżowe Forum Inicjatyw Lokalnych, które zostało w całości zaplanowane i przygotowane przez uczestników Szkoły Animatorów.

Obok prezentacji przykładów dobrych praktyk z różnych zakątków UE, na portalu dla młodzieży i młodych rolników znajdują się także propozycje programów dofinansowywanych ze środków unijnych, adresowanych do ludzi młodych, linki do oficjalnych dokumentów unijnych, a także dane kontaktowe osób i podmiotów zainteresowanych tematyką wiejską.

Zachęcamy do odwiedzania strony internetowej:

<http://enrd.ec.europa.eu/themes/youth-and-young-farmers>

Barbara Kucharska

CID/FAPA

Opracowano na podstawie informacji zawartych na portalu <http://enrd.ec.europa.eu/themes/youth-and-young-farmers>

Wydarzenia w regionach

Cenna inicjatywa społeczno-gospodarcza

W grudniu 2014 r. w Toruniu oficjalnie powołano do życia klaster spółdzielczy „Spizarnia Kujawsko-Pomorska”.

Klaster jest cenną, oddolną inicjatywą społeczno-gospodarczą, która tworzy powiązania kooperacyjne w grupie mikro- i małych przedsiębiorców.

Ta forma współpracy jest wyznacznikiem wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego i samoorganizacji producentów – cech tak niezbędnych w kontekście aktualnych kierunków zmian w rolnictwie i gospodarce żywnościowej kraju.

„Spizarnia Kujawsko-Pomorska” to klaster żywności tradycyjnej, regionalnej i ekologicznej.

Przybrał on formę spółdzielni, w skład której wchodzi 16 firm z województwa kujawsko-pomorskiego o uznanej pozycji rynkowej, współpracujących z powodzeniem w ramach sieci regionalnej Dziedzictwo Kulinarne Kujawy i Pomorza. Są to przedsiębiorstwa z sektora przetwórstwa rolno-spożywczego, z branży HoReCa oraz

otoczenia biznesu, integralnie związane z regionem. Współpracując w ramach klastra, będą promować bogate dziedzictwo kulinarne Kujaw i Pomorza, popularyzując markową żywność wysokiej jakości, która jest wizytówką województwa kujawsko-pomorskiego. Pozwoli to przybliżyć konsumentom tradycje kulinarne naszego regionu, zapewniając ich lepszą rozpoznawalność. Prowadzona przez „Spizarnię Kujawsko-Pomorską” promocja produktów ściśle związanych z regionem, wytwarzanych metodami tradycyjnymi, ma na celu budowanie ich przewagi konkurencyjnej nad żywnością produkowaną masowo.

Spółdzielczość jako innowacyjna forma aktywności gospodarczej, będzie jednym z tematów Forum Gospodarczego, które odbędzie się w Toruniu w dniach 2-3 marca br. Praktycy zaprezentują tu m.in. nowatorskie rozwiązania na rynku żywności wysokiej jakości w Kujawsko-Pomorskiem, jak również doświadczenia innych regionów w tym zakresie.

Lubuski Kongres Młodych Rolników

W dniu 23 kwietnia 2014 r. w Sali Kolumnowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa marszałek województwa lubuskiego. W swoim wystąpieniu podsumował on działania reali-

Lubuskiego w Zielonej Górze zorganizowany został I LUBUSKI KONGRES MŁODYCH ROLNIKÓW. Głównymi celami kongresu była wymiana doświadczeń pomiędzy młodymi rolnikami i uczniami szkół rolniczych a doświadczonymi przedstawicielami instytucji okołorolniczych, ale również pochylenie się nad problemem rozwoju gospodarstw prowadzonych przez młodych ludzi w województwie lubuskim oraz przybliżenie nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Była to pierwsza tego typu impreza w naszym województwie od wielu lat. Miłym akcentem spotkania było wręczenie statuetki „Złoty Lemiesz”, przyznawanej osobom zasłużonym dla Stowarzyszenia Lubuski Młody Rolnik. Otrzymał ją Stanisław Tomczyszyn, obecny wice-

zowane w ramach PROW na lata 2007-2013, stwierdzając, że był to bardzo ważny poligon doświadczalny oraz przybliżył nową perspektywę finansową na lata 2014-2020.

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, w kongresie wzięto udział ok. 150 uczestników. Organizatorami byli: Stowarzyszenie Lubuski Młody Rolnik, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego oraz Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Forum Agroturystów

W dniach 10-11 kwietnia br. odbyło się **Forum Agroturystów – Innowacje w gospo-**

darstwie agroturystycznym. Uczestnikami spotkania byli właściciele gospodarstw agroturystycznych z naszego regionu. Projekt został zrealizowany przez Lubuską Izbę Rolniczą i Sekretariat Regionalny KSOW. Uczestnicy podczas pierwszego dnia forum mieli okazję wysłuchać cyklu wykładów, przyjrzeć się pracy rękodzielników, a następnie wziąć udział w warsztatach. Podczas wykładów poruszona została kwestia innowacyjności i jej roli w gospodarstwach agroturystycznych. Ponadto, uczestnicy spotkania poznali podstawy wikliniarstwa oraz wzięli udział w warsztatach kulinarnych i rękodzielniczych w gospodarstwach. Bardzo ciekawym zagadnieniem była sztuka prezentowania gospodarstwa w Internecie, który jest obecnie podstawową formą reklamy i kontaktu z potencjalnymi gośćmi. Dużym zainteresowaniem cieszył się wykład o zagrodach edukacyjnych. Jest to nowa, choć ciesząca się już dużą popularnością, forma działania gospodarstw agroturystycznych. Do rejestracji swoich wyrobów na liście produktów tradycyjnych zachęcała pani Danuta Bancewicz – Dyrektor Wydziału Rolnic-

twą i Rozwoju Wsi w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego. Tematyka wykładów objęła także m.in. fotowoltanikę i jej zastosowanie w gospodarstwach agroturystycznych. Pani Aneta Mazurek, prezes Lubuskiego Stowarzyszenia Gospodarstw Agroturystycznych, opowiedziała o stowarzyszeniu, zachęcając do wstąpienia w jego szeregi. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach rękodzielniczych z zakresu techniki decoupage, a drugiego dnia obejrzeli dwie winnice: Stara Winna Góra i Winnica Cantina. Było to ważne spotkanie, które obfitowało w nowe informacje i dostarczyło okazji do zwiedzania nowych miejsc.

Warsztaty w zagrodach edukacyjnych

W dniach 11-12 czerwca 2014 r. odbyły się warsztaty szkoleniowe na temat: „Zagrody edukacyjne – nowa forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”, współfinansowane ze środków Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Wzięło w nich udział 33 uczestników z województwa lubu-

www.lubuskie.pl

Lubuski Kongres Młodych Rolników

Forum Agroturystyków

skiego (właściciele gospodarstw rolnych i agroturystycznych oraz doradców LODR).

W naszym województwie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych należy 6 zagród. Są to gospodarstwa rolne i agroturystyczne, które realizują programy edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie: produkcji roślinnej i zwierzęcej, przetwórstwa surowców wytwarzanych w gospodarstwie, żywności regionalnej i tradycyjnej, dziedzictwa kulinarnego oraz świadomości ekologicznej. Warsztaty przeprowadzono w trzech gospodarstwach realizujących różne programy edukacyjne.

11 czerwca uczestnicy odwiedzili Gospodarstwo Rolne „Borowiecka łąka” Jolanty i Pawła Pazdrowskich z Borowca i Gospodarstwo Agroturystyczne „Leśne Zacisze” Haliny Paczyńskiej z Lipy.

W pierwszym gospodarstwie odbyły się warsztaty serowarskie „Od mleka do sera” prowadzone przez panią Jolantę. Uczestnicy po-

znali tajniki produkcji kozich serów, obejrzeni serownię, degustowali kilka gatunków serów produkowanych w tym gospodarstwie i przygotowali kulki serowe w zalewie olejowej z ziołami, które można było zabrać ze sobą do domu.

Drugim odwiedzanym przez uczestników miejscem, było „Leśne Zacisze” Haliny Paczyńskiej z miejscowości Lipy w gminie Kłodawa. Właścicielka przeprowadziła warsztaty „Ekologia w domu i zagrodzie”. Pozostały czas wykorzystano na udział w warsztatach kulinarnych „Mączne pyszności” w Gospodarstwie Rolno-Agroturystycznym Grażyny Dereń w Lubiechni Wielkiej. Właścicielka jest liderką w województwie lubuskim pod względem liczby produktów wpisanych na ministerialną Listą Produktów Tradycyjnych. Umieściła na niej już pięć wyrobów: chleb domowy na zakwasie, tradycyjny schab słubicki, pierogi z kaszą gryczaną i serem, pierogi z kapustą i grzybami leśnymi oraz nalewkę z owoców derenia. Pani

Grażyna przygotowuje już kolejne produkty do wpisania na Listę. W profesjonalnie wyposażonej kuchni, pod fachowym okiem gospodyni, uczestnicy wyrabiali ciasto i lepili pierogi z kaszą gryczaną i serem – „Hryczaki”. Najprzyjemniejszym momentem była degustacja przygo-

towanych własnoręcznie pierogów oraz innych produktów tradycyjnych, z których słynie „Dereniówka”. Pani Grażyna chętnie podzieliła się swoim doświadczeniem i udzielała cennych wskazówek w zakresie funkcjonowania zagrody edukacyjnej.

Warsztaty w zagrodach edukacyjnych

Mazowsze buduje, KSOW publikuje

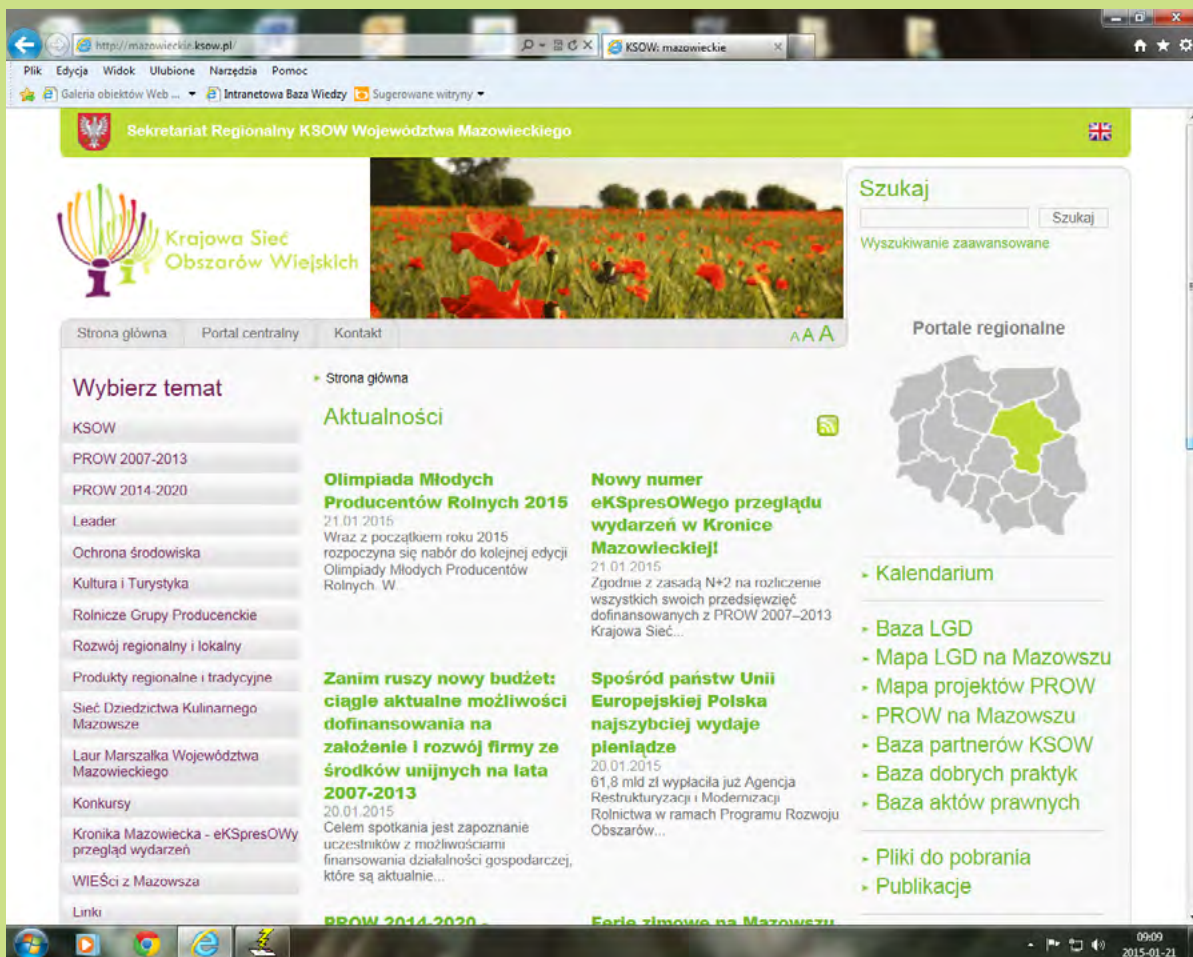

W dobie technologii XXI wieku trudno wyobrazić sobie nasze życie bez komputerów i Internetu. Sieć globalna oplotła nas w pracy zawodowej, nauce, życiu prywatnym. Nic więc dziwnego, że Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich i Samorząd Województwa Mazowieckiego chcą tę sieć wykorzystywać do zwiększania konkurencyjności obszarów wiejskich, promocji współpracy partnerów społeczno-gospodarczych czy innowacyjności. Postawiliśmy na inwestycje w infrastrukturę internetową i rozbudowaliśmy podstawowe instrumenty jej wykorzystania – stronę internetową i newsletter.

Mazowsze realizuje największy w Europie projekt budowy regionalnej sieci szerokopasmowego Internetu. Wybudowano już ponad 50 % z jej zaplanowanego zakresu. Zakończenie realizacji projektu, który powstaje w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, planowane jest w październiku br. Wartość całego przedsięwzięcia to około 458 mln zł. Przyznana dotacja unijna przekracza 340 mln zł. W sumie powstaje 3680 km sieci światłowodowej, 42 węzły szkieletowe, 4 węzły techniczne i 308 węzłów dystrybucyjnych. Mazowiecka sieć szerokopasmowa została zaprojektowana zgodnie ze standardami najnowszej generacji.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich w województwie mazowieckim postanowiła istotnie rozbudować swoją stronę www.mazowieckie.ksow.pl,

tworząc z niej podstawowy instrument przekazywania informacji i wiedzy dla wszystkich zainteresowanych rozwojem obszarów wiejskich oraz przedsiębiorczości. Świadectwem tego działania są statystyki: Mazowsze od początku istnienia strony umieściło na niej ponad 1000 informacji (newsów) i wpisało na nią ponad 600 przedsięwzięć (harmonogram wydarzeń). Porównując inne województwa, stawia nas to na pierwszym miejscu w kraju ze względu na najaktywniej działającą stronę internetową KSOW (inne regiony umieściły na swoich stronach najwyżej do 500 informacji i do 200 wydarzeń). Po prostu uznaliśmy, że działająca strona internetowa powinna być na bieżąco aktualizowana i uzupełniana. Do strony dołożyliśmy comiesięczny newsletter, wysyłany do wszystkich — ponad stu pięćdziesięciu partnerów KSOW w województwie mazowiec-

kim. W newsletterze zwracamy uwagę na najważniejsze w naszej ocenie pomysły i przedsięwzięcia, pokazujemy dobre praktyki, promujemy autorskie pomysły i zachęcamy do aktywnej współpracy, między innymi na rzecz innowacyjności, zwiększania konkurencyjności czy wspólnych form działania. Co zatem w ostatnim czasie partnerzy i licznie odwiedzający naszą stronę czytelnicy mogli znaleźć na niej w tym zakresie?

Opisywaliśmy wspólne wyjazdy targowe i studyjne, przy których współpracowali różni partnerzy społeczno-gospodarczy, starając się nie tylko zdobywać nowe rynki, odbiorców usług i produktów, ale także uczyć się sprawniejszego poruszania w świecie XXI wieku i podnosić konkurencyjność obszarów wiejskich. Nabór na większość tych wyjazdów następował drogą elektroniczną – mailing to najszybsze i najbardziej skuteczne narzędzie in-

ternetowe. Uczestniczymy w imprezach targowych – w niektórych z nich regularnie bierzemy udział, współfinansując nasz wkład krajowy i regionalny. Były to następujące wydarzenia: Międzynarodowe Targi Owoców i Warzyw FRIUT LOGISTICA w Berlinie, Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL w Kielcach oraz Międzynarodowe Targi Turystyki TT WARSAW w Warszawie. Staraliśmy się także promować mazowiecką przedsiębiorczość i obszary wiejskie na imprezach lokalnych: Targi Produktów Regionalnych REGIONALIA w Warszawie, Mazowieckich Targach Rolnych w Ostrołęce, Mazowieckich Targach Rolnych i Przedsiębiorczości w Sochaczewie czy Ogólnopolskich Targach Papryki w Przytyku. Wszystkie te wizyty pozwalały podpatrywać lepszych od siebie, przyglądać się dobrym praktykom i wykorzystywać je w codziennej działalności.

Targi Fruit Logistica

>> woj. mazowieckie

Przedstawiliśmy zrealizowane przedsięwzięcia — szkolenia, seminaria i wykłady wspierające innowacyjność i nowoczesność, a do części relacji dołączane były zlinkowane materiały szkoleniowe, aby mogły z nich skorzystać również osoby spoza grupy uczestników. Z ostatnich tego typu wydarzeń, których tematyka koncentrowała się wokół innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich, warto przypomnieć cykl ośmiu konferencji pod nazwą „Żywność – produkt tradycyjny, regionalny i lokalny”, cykl pod nazwą „Technologia produkcji sadowniczej – dobre praktyki” czy konferencje z cyklu „Efektywne zarządzanie przedsiębiorstwem rolnym z uwzględnieniem promocji własnych produktów”. Powyższe przedsięwzięcia organizował Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego we współpracy z KSOW. Jako przykład można przedstawić również projekt zatytułowany „E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa”, który zrealizowała jedna z Lokalnych Grup Działania, Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”. Zawarto w nim informacje o bogatej kulturze i dziedzictwie obszarów wiejskich, opisy ciekawych miejsc, architektury, wydarzeń — które na stałe zapisały się na kartach historii obszaru działania LGD. Przedstawiona została także postać znakomitego etnografa, kompozytora i folklorysty Oskara Kolberga oraz wybitnego powieściopisarza i dramaturga Witolda Gombrowicza. Wszystko dla poprawy konkurencyjności mazowieckich regionów i subregionów.

Wreszcie, promowaliśmy wydawnictwa i konkursy zarówno własne, jak i proponowane przez naszych partnerów, widząc w nich

wartościowy element edukacyjny. Wiele z nich odnosiło się bezpośrednio do nowoczesnych technologii, w tym do wykorzystywania Internetu. Z konkursów wpisujących się w priorytety „Zwiększanie konkurencyjności obszarów wiejskich przez promocję współpracy partnerów społeczno-gospodarczych przy wykorzystaniu narzędzi internetowych” oraz „Promocja wspólnych form działania na rzecz innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich” wspomnieć należy autorski konkurs o Laur Marszałka Województwa Mazowieckiego dla przedsiębiorców branży rolno-spożywczej oraz konkurs na najlepszą pracę magisterską dotyczącą wsi i rolnictwa (wiele ciekawych analiz i propozycji rozwoju), a także konkursy dla liderów wiejskich (promujące aktywność i kreatywność). Jedną ze wspólnych form działania na rzecz lepszego dotarcia do konsumentów i odbiorców jest stale aktualizowany przewodnik kulinarny „Smaki Mazowsza” z adresami, recepturami i przepisami. Obok niego, na mazowieckich półkach znajdziemy katalogi Lokalnych Grup Działania, zbiory teled adresowe i kontaktowe, przewodniki turystyczne i agroturystyczne oraz, co najważniejsze, publikacje specjalistyczne Mazowieckiej Biblioteki Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Zachęcają one do wspólnego poznawania nowoczesnych technologii i pomysłów.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich w województwie mazowieckim żyje swoim jakże aktywnym wirtualnym życiem. Zglądajcie do nas na www.mazowieckie.ksow.pl, stając się ogniwem tego wspólnego codziennego życia wsi i obszarów wiejskich.

>> woj. opolskie

Forum członków Sieci Dziedzictwo Kulinarne Opolskie w 2014 r.

W ramach cyklu obowiązkowych szkoleń dla członków Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne (ESRDK) – Dziedzictwo Kulinarne Opolskie (DKO) zorganizowano w dniach

5-6 listopada 2014 r. konferencję, w której udział wzięli członkowie Sieci oraz przedstawiciele opolskich inspekcji nadzorujących i uczestniczących w systemach żywności wysokiej jakości.

Celem spotkania było przeszkolenie członków regionalnej sieci, zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami oraz omówienie zagadnień dotyczących przyszłości, rozwoju i promocji regionalnej sieci DKO, a także wymiana wiedzy i doświadczeń.

Podczas pierwszego dnia konferencji zostały omówione zagadnienia związane z promocją marki DKO, marketingiem produktów lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem promocji logo sieci, a także jego wykorzystaniem oraz budowaniem wizerunku produktu i relacji z otoczeniem, w tym z mediami. Członkowie sieci DKO zostali również przeszkoleni w zakresie promocji produktów z logo Dziedzictwo Kulinarne Opolskie w Internecie, w tym na wspólnej stronie Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne (www.culinary-heritage.com), zakładania i prowadzenia stron internetowych promujących żywność wysokiej jakości, korzystania z darmowych i płatnych usług Google, umożliwiających szeroką promocję żywności wysokiej jakości z województwa opolskiego. Celem tych działań jest dotarcie do szerokiego grona odbiorców.

Konferencja została zorganizowana w Hotelu Festival w Opolu, który należy do sieci Dziedzictwo Kulinarne Opolskie i prezentuje dobre przykłady promocji sieci i wdrażania jej założeń. Obiekt posiada kartę dań regionalnych, z wyraźnym wyróżnieniem potraw oznakowanych logo Sieci. W jadłospisie serwowanym uczestnikom forum (59-ciu osobom) znalazły się potrawy zgłoszone na listę produktów Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, przygotowane z lokalnych surowców i według regionalnej tradycji.

Drugiego dnia uczestnicy konferencji wzięli udział w wyjeździe studyjnym do członków sieci Dziedzictwo Kulinarne Opolskie w celu zapoznania się z technologiami stosowanymi w zakładach i możliwościami sprzedaży produktów wysokiej jakości oraz warunkami uczestnictwa w systemach jakości żywności. Zaprezentowano dobre praktyki związane m.in. z wytwarzaniem certyfikowanego produktu – „Kołocza Śląskiego”, zarejestrowanego jako Chronione Oznaczenie Geograficzne (CHOG) oraz ze stosowanymi technologiami w zakładzie produkcji wyrobów wędliniarskich (m. in.

Forum członków Sieci Dziedzictwo Kulinarne Opolskie

Wyjazd studyjny do województwa lubuskiego

tradycyjnego krupnioka śląskiego, który ubiega się o rejestrację w systemie CHOG). Ponadto uczestników forum zapoznano z technologiami stosowanymi przy wytwarzaniu sera smażonego – produktu wpisanego na Listę Produktów Tradycyjnych oraz możliwościami sprzedaży tych wyrobów w dużych obiektach oraz w sieciach handlowych.

Uczestnicy należący do sieci mieli okazję do wymiany doświadczeń związanych z promocją żywności wysokiej jakości oraz do nawiązywania współpracy wewnątrzsieciowej, a także do zaprezentowania własnej oferty innym członkom Sieci, co może prowadzić do efektywnych kontaktów handlowych.

Wyjazd studyjny do województwa lubuskiego

W dniach 16-18 czerwca 2014 r. zorganizowano wyjazd studyjny do województwa lubuskiego, który był wynikiem realizacji podpisanego w dniu 27 stycznia 2010 r. porozumienia pomiędzy: Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, Związkiem Prac-

dawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych w Opolu, Opolskim Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w Opolu oraz Izłą Rolniczą w Opolu. Dotyczyło ono realizacji Programu pn. „Konsolidacja gospodarcza towarowych producentów rolnych województwa opolskiego”. Inicjatywa ma na celu szerokie rozpropagowanie idei wspólnego działania w grupie, pomoc nowo powstającym grupom producentów rolnych (GPR) oraz wzmocnienie pozycji istniejących na rynku rolnym podmiotów gospodarczych, poprzez ich konsolidację oraz tworzenie powiązań gospodarczych pomiędzy producentami rolnymi a przetwórcami.

Działania polegające na wymianie wiedzy i doświadczeń w zakresie organizacji i funkcjonowania poszczególnych rynków rolnych, podnoszeniu świadomości w zakresie potrzeby prowadzenia wspólnych działań w gronie zrzeszonych producentów, jak i nie będących członkami grup, mają na celu dalszą konsolidację towarowych producentów rolnych.

Wyjazd studyjny został zorganizowany w celu przedstawienia zasad funkcjonowa-

nia GPR oraz możliwości ich dofinansowania w świetle zapisów PROW na lata 2014–2020, a także warunków realizacji Programu pn. „Konsolidacja gospodarcza towarowych producentów rolnych woj. opolskiego” w ramach nowej perspektywy finansowej.

Uczestnicy wyjazdu mieli okazję zwiedzić firmę AGRO PROVIMI Sp. z o.o. w Bieganowie, zajmującą się produkcją roślinną i zwierzęcą (trzoda chlewna i bydło mięsne), a także przedsiębiorstwa z sektora produkcji drobiu i pasz — wytwórnię pasz CODEX Sp. z o.o. w Byczynie oraz ubojnię drobiu Ekspols Sp. z o.o.

W ramach podróży studyjnej zorganizowano również spotkanie z przedstawicielami Zarządu dwóch województw: lubuskiego i opolskiego, lubuskich grup producentów rolnych oraz przedstawicielami niemieckiej wytwórni paszowej z branży drobiarskiej. Ostatniego dnia wizyty odbyło się Forum Grup Producentów Rolnych, które zostało przygotowane przez

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego. Jego celem była popularyzacja działań w zakresie konsolidacji grup oraz nawiązanie współpracy pomiędzy grupami i przetwórcami.

W wyjeździe wzięło udział 21 osób, w tym: przedstawiciele Związku Pracodawców–Dzierżawców i Właścicieli Rolnych w Opolu, Opolskiego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, grup producentów rolnych, towarowych producentów rolnych, instytucji okołorolniczych, mediów oraz indywidualni producenci rolni.

Rezultatem zorganizowanego przedsięwzięcia było wypracowanie wspólnej koncepcji dotyczącej realizacji Programu pn. „Konsolidacja gospodarcza towarowych producentów rolnych województwa opolskiego”, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów PROW na lata 2014 – 2020 oraz aktywizacja indywidualnych producentów rolnych w kierunku tworzenia wspólnych zespołów.

Podlaskie produkty on-line

Już drugi rok funkcjonuje internetowa baza produktów lokalnych z województwa podlaskiego, która została wykonana przez Sekretariat Regionalny KSOW. Czy strona internetowa może sprzyjać promocji, a w konsekwencji konkurencyjności rzemieślniczego sektora żywności lokalnej?

Zasady działania

W bazie danych znajdują się produkty żywnościowe, które spełniają następujące kryteria:

- zostały wytworzone na obszarze województwa podlaskiego w oparciu o lokalne surowce,
- wyróżniają się na tle innych produktów lub środków danego rodzaju (np. uzyskują nagrody w konkursach, wydane zostały dla nich certyfikaty ekologiczne lub certyfikaty krajowe albo

należą do europejskich systemów jakości),

- wytwarzane są w zgodzie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- wytworzono je w oparciu o metody tradycyjne, przy zastosowaniu wyłącznie podstawowych substancji dodatkowych (takich jak sól, cukier, itp.).

Strona internetowa prowadzona jest we współpracy z Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, który pełni funkcję moderatora oraz nadzoruje zgodność zarejestrowanych produktów z przyjętym regulaminem. Odwiedzający znajdują na stronie wszystkie niezbędne informacje: kontakt do producenta, krótki opis produktu, jego zdjęcie, a nawet mapkę z zaznaczeniem lokalizacji. Strona została tak skonstruowana, aby działała na urządzeniach mobilnych.

Partnerzy i cele projektu

Stworzenie serwisu wynikało z potrzeby skracania łańcucha dystrybucji żywności. Wiele osób i przedstawicieli różnorodnych podmiotów, takich jak sklepy z lokalną żywnością, organizatorzy targów, środowisko naukowe oraz konsumenci, sygnalizowało potrzebę pozyskania kontaktu z producentami. Jednocześnie naszymi partnerami stali się właśnie producenci oraz ich zrzeszenia. Strona internetowa, która pozwala na bezpośrednią współpracę, stała się ogniwem sieciującym promocję i dystrybucję lokalnych produktów. Należy dodać, że nasza strona jest moderowana

i pojawiają się na niej istotne informacje, jak również funkcjonuje związany z nią profil w mediach społecznościowych. Naszym celem jest również edukacja obecnych i przyszłych producentów, dlatego też publikowane są filmy ukazujące sposób zorganizowania pomieszczeń do przetwórstwa. Według stanu na początek 2015 r., dostępne są instruktaże odnośnie serowarni farmerskich, piekarni, kiszarni ogórków, kuchni w agroturystyce oraz wielofunkcyjnej przetwórci – pomyślanej

jako profesjonalne zaplecze dla koła gospodyń wiejskich lub małej spółdzielni.

Perspektywy

Pragniemy, aby nasza baza danych wspomagała producentów w wewnętrznej komunikacji oraz sprzyjała stałej poprawie jakości produktów, tak aby konsumenci mieli łatwiejszy dostęp do bezpiecznej i naturalnej żywności. Dlatego też cieszy nas oddolna inicjatywa producentów wędlin tradycyjnych, którzy, korzystając z naszej bazy danych, planują uruchomić okazjonalną sprzedaż swoich wyrobów w Białymstoku.

Czy baza danych realizuje swoje cele? Najlepiej przekonać się osobiście, odwiedzając ją pod adresem: produkty.wrotapodlasia.pl.

Pomorscy rolnicy ekologiczni

Nowoczesne metody produkcji ekologicznej oraz rozwiązania technologiczne przyjazne dla środowiska to tylko niektóre warunki, które muszą spełnić uczestnicy konkursu na „**Najlepsze gospodarstwo ekologiczne**”. Jest to przedsięwzięcie, które na stałe wpisało się w kalendarz działań wspieranych przez Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Pomorskiego.

Konkurs przyczynia się do upowszechnienia najlepszych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych dla gospodarstw ekologicznych. Gospodarstwa są oceniane w dwóch kategoriach: „**ekologia-środowisko**” oraz „**ekologiczne gospodarstwo towarowe**”. Podczas oceny członkowie komisji uwzględniali zarówno jakość wytwarzanych produktów, jak i bioróżnorodność produkcji, kanały sprzedaży oraz zastosowanie innowacyjnych technologii.

W 2014 r. w województwie pomorskim I miejsce w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” zajęło gospodarstwo panów Marka i Krzysztofa Patałas, którzy prowadzą pasiekę w systemie ekologicznym, stosując wyłącznie

tradycyjne metody bartnicze. W kategorii „**ekologia-środowisko**” zwyciężyło gospodarstwo państwa Małgorzaty i Dariusza Wabik, którzy oprócz ekologicznej produkcji roślinnej, prowadzą również hodowlę owiec pomorskich.

Właściciele gospodarstw uczestniczący w wojewódzkim etapie konkursu na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, wzięli udział w wyjeździe studyjnym na Targi NATURA FOOD w Łodzi, podczas których ogłaszane są wyniki ogólnopolskiego etapu konkursu. W ubiegłych latach laureaci pierwszych miejsc, wyłonieni na poziomie województwa, z sukcesami reprezentowali Pomorskie na szczeblu krajowym. Dla właścicieli gospodarstw ekologicznych udział w targach jest świetną okazją do wymiany informacji na temat nowych trendów i kierunków rozwoju rynku żywności ekologicznej. Bardzo cenne jest dzielenie się doświadczeniami w zakresie wytwarzania produktów metodami tradycyjnymi, poznawania zasad certyfikacji oraz pozyskiwania wsparcia finansowego na wytwarzanie żywności ekologicznej.

Nowe formy przedsiębiorczości na wsi

Sekretariat Regionalny KSOW wspólnie z Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego zorganizował warsztaty pn. „**Nowe formy przedsiębiorczości na wsi**”.

Warsztaty odbyły się w dniach 2-3 grudnia 2014 r. w Gdańsku. Ich celem było wypracowanie nowych możliwości rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, m.in. poprzez tworzenie nowych specjalizacji gospodarstw, alternatywne formy sprzedaży produktów rolniczych (inkubatory kuchenne, kooperatywy spożywcze), tworzenie wiosek tematycznych oraz specjalizację świetlic wiejskich i szkół. W warsztatach wzięło udział 40 osób – liderów wiejskich

Źródło: Archiwum UMWP

oraz przedstawiciele stowarzyszeń agroturystycznych i stowarzyszeń na rzecz rozwoju wsi.

Zajęcia prowadzili doświadczeni trenerzy – dr Wacław Idziak, pracownik naukowy studium MBA Uniwersytetu Szczecińskiego, prowadzący od kilku lat eksperyment badawczy związany z tworzeniem wsi tematycznych i przygotowaniem szkół wiejskich do pełnienia roli ośrodków rozwoju wsi. Jest on autorem lub współautorem wielu projektów rozwoju lokalnego nagrodzo-

Źródło: archiwum PODR

nych w konkurach ogólnopolskich. Drugim trenerem była pani Beata Łozowska – specjalista w zakresie pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrówce, współtwórczyni i realizatorka takich projektów jak utworzenie „Wioski Fantazji” w Karwnie (powiat bytowski) oraz „Wioski Ziół i Kwiatów” w Mikorowie (powiat bytowski).

Warsztaty odbywały się w podgrupach i uzupełniane były ćwiczeniami animacyjnymi. Pracowano nad tworzeniem specjalizacji gospodarstw oraz wiosek tematycznych. Zaprezentowane podczas zajęć pomysły nie były gotowymi receptami na sukces, lecz formą inspiracji, zaproszenia do pracy twórczej i eksperymentowania, możliwe do zrealizowania przy niewielkich nakładach finansowych. Trenerzy podkreślali, że pomysły na przedsiębiorczość i na zarabianie nie mają stałego charakteru, ale zmieniają się wraz z trendami społecznymi i gospodarczymi. Częścią warsztatów była także dyskusja i wymiana poglądów na temat rozwoju działalności na wsi, roli stowarzyszeń w rozwoju przedsiębiorczości, a także na

temat tworzenia partnerstwa na poziomie wsi oraz włączenia do niego uczelni, firm i organizacji spoza środowiska wiejskiego.

Działania zaplanowane do realizacji

Konferencja „Wykorzystanie informatyki, w tym Internetu, na potrzeby rolnictwa”, 13-14 lutego 2015 r. – to inicjatywa zgłoszona przez Pomorską Izbę Rolniczą. Konferencja będzie skierowana przede wszystkim do rolników, którzy będą mieli możliwość zdobycia wiedzy na temat dostępnych na rynku programów i aplikacji komputerowych, wspierających zarządzanie m.in. hodowlą zwierząt, zasiewami i nawożeniem, obrotem działek, kontrolą kosztów czy gospodarką magazynową. Celem konferencji jest również przekazanie fachowej wiedzy na temat sposobów wykorzystania Internetu jako skutecznego narzędzia promocji gospodarstw rolnych i agroturystycznych.

Olimpiada wiedzy o wiejskim gospodarstwie domowym, 20 marca 2015 r. – olimpiada jest organizowana w województwie pomorskim już po raz drugi, po raz pierwszy natomiast do wspólnej organizacji przyłączy się Sekretariat Regionalny KSOW. W olimpiadzie uczestniczyć będą 2-osobowe zespoły kobiet zamieszkujących obszary wiejskie województwa pomorskiego, w tym m.in. członkinie organizacji pozarządowych. Celem olimpiady jest zachęcenie uczestniczek do systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu różnych form przedsiębiorczości na wsi, przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie, znaczenia produktów wysokiej jakości wyróżnionych znakami m.in. przyznawanymi przez Ministerstwo Rolnictwa.

Pszczółkowskie Forum Pszczelarskie, marzec 2015 r. – spotkanie przedstawicieli branży pszczelarskiej z województwa pomorskiego, w celu wymiany wiedzy i poglądów na temat m.in. działań związanych z ochroną pszczół, a także sposobów promocji produktów pszczelich oraz ich właściwości leczniczych.

Spotkania Sieci Najciekawszych Wsi

Spotkanie informacyjne w Katowicach

Śląski Związek Gmin i Powiatów wraz z wojewódzkim Sekretariatem Regionalnym Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zorganizował w terminie od 6 listopada do 5 grudnia 2014 r. cykl spotkań związanych z realizacją wstępnego projektu wdrożeniowego dotyczącego utworzenia Sieci

Najciekawszych Wsi (SNW).

W ramach projektu odbyło się spotkanie informacyjne w Katowicach nt. koncepcji i możliwości utworzenia Sieci Najciekawszych Wsi oraz 4 wizje terenowe w miejscowościach Istebna, Kozłów, Trzebnów oraz Złoty Potok, które zostały wytypowane do projektu. Celem wizji było określenie i zbadanie potencjału wytypowanych miejscowości pod kątem spełnienia kryteriów uczestnictwa w regionalnym projekcie wdrożeniowym SNW, jak również wypracowanie jednolitych zasad oceny w każdym z wytypowanych sołectw.

W trakcie spotkań, oprócz części merytorycznej, odbywały się wizytacje miejscowości, podczas których wskazywano mocne i słabe strony sołectwa w kontekście potencjalnego uczestnictwa w projekcie SNW.

Uczestnikami spotkań byli przedstawiciele gmin wytypowanych do realizacji projektu, jak również przedstawiciele sołectw uczestniczących w projekcie.

Wizja terenowa w Istebnej

Nowe technologie uprawy w Świętokrzyskiem

O nowych technologiach uprawy wybranych warzyw i produkcji owoców metodami ekologicznymi dyskutowano podczas dwudniowego seminarium, które odbyło się w dniach 16-17 października 2014 r. w Świętokrzyskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach. Współorganizatorem przedsięwzięcia był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

W ŚODR w Modliszewicach spotkali się rolnicy, doradcy ds. rolnictwa ekologicznego oraz przedstawiciele firm skupujących produkty. Organizacja seminarium miała przyczynić się do upowszechnienia najnowszych osiągnięć nauki w zakresie produkcji warzyw i owoców metodami ekologicznymi, a także do popularyzacji zasad racjonalnego działania producentów na rynku produktów ekologicznych i zdobywania przewag rynkowych.

Podczas seminarium swoje produkty zaprezentowały firmy produkujące nawozy i środki dla rolnictwa ekologicznego. Na sali wykładowej urządzono również stoisko z bezpłatnymi ulotkami dla rolników. W ramach seminarium zorganizowano także dwie wizyty w gospodarstwach produkujących warzywa. Ich uczest-

nicy zapoznali się z technologią i ekonomiką produkcji warzyw i owoców oraz zwiedzili plantacje malin, borówki amerykańskiej, ziół, sad wiśniowy i śliwkowy.

Zarówno wykładowcy, jak i rolnicy, w wizytowanych gospodarstwach podkreślali konieczność zachowania reżimu technologicznego w produkcji metodami ekologicznymi. Każdy błąd w tym systemie produkcji trudno naprawić. Rok 2014 podsumowano jako ciężki okres dla producentów ziół i warzyw. Spóźniona wiosna i duża ilość dni z opadami utrudniały terminowe przeprowadzenie prac polowych oraz żniw. Spadły też ceny na produkty ekologiczne.

W ramach organizacji tego przedsięwzięcia wydana została również broszura pn. „Nowoczesne techniki produkcji wybranych warzyw i owoców metodami ekologicznymi”.

Konkursy i szkolenia organizowane w ramach KSOW

Konferencja i szkolenia nt. rolnictwa ekologicznego

W dniach 20-21 listopada 2014 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował konferencję poświęconą zagadnieniom rolnictwa ekologicznego pn. „Produkcować – z troską o Ziemię. Żywić – z troską o Konsumenta”. Uczestnikami spotkania byli producenci i przetwórcy prowadzący produkcję rolną metodami ekologicznymi, służby doradztwa rolniczego, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rolnictwa – łącznie ponad 80 osób. Tematy konferencyjne dotyczyły

upraw ekologicznych i przetwórstwa w województwie warmińsko-mazurskim, perspektyw rozwoju rolnictwa ekologicznego, innowacji, wymogów sanitarnych i technicznych dla przetwórci przydomowych. Spotkanie było doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, dobrych praktyk i opinii między przedstawicielami rynku produktów ekologicznych, przetwórców, dystrybutorów i handlowców.

W okresie od marca do czerwca 2014 r. miał miejsce cykl szkoleń pn. „Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych gwarancją

Szkolenie dla producentów rolnych

Szkolenia powiatowe

uzyskania wysokiej jakości produktów i opłacalności produkcji”, których organizatorem był Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Szkolenia odbyły się w miastach powiatowych: Bartoszycach, Kętrzynie, Lidzbarku Warmińskim, Olecku, Pisz, Szczytnie, Olsztynie, Ostródzie, Elblągu i Działdowie. Uczestnikami szkoleń byli rolnicy prowadzący gospodarstwa ekologiczne oraz osoby rozważające możliwość przystąpienia do systemu produkcji ekologicznej (łącznie 300 osób).

Spotkania dot. jakości produktów rolnych oraz produkcji wołowiny

Konferencja pn. „Kontrolowana jakość produktów rolnych i ogrodniczych w systemie integrowanej produkcji” została zorganizowana 29 października 2014 r. przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Przedsięwzięcie skierowane było do producentów

rolnych, doradców i przedstawiciele administracji samorządowej. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób. Prelegentami byli przedstawiciele olsztyńskich jednostek, takich jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Wojewódzka Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Uczestnicy konferencji zaznajomieni zostali z wymogami obowiązującymi w sektorze produktów rolnych i ogrodniczych, wytwarzanych w systemie integrowanej produkcji i w innych kontrolowanych systemach jakości. Ponadto omówiono znaczenie certyfikacji produktów oraz produkcji bezpiecznej żywności, sprzedawanej zarówno na rynkach lokalnych, jak i dostarczanej do sklepów wielkopowierzchniowych.

7 listopada 2014 r. Warmińsko-Mazurski

Ośrodek Doradztwa Rolniczego zorganizował również konferencję pn. „Perspektywy rozwoju produkcji wołowiny wysokiej jakości”. Przedsięwzięcie skierowane było do rolników oraz hodowców bydła z województwa warmińsko-mazurskiego. W konferencji wzięło udział 80 osób. Prelegentami byli przedstawiciele Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Podczas wykładów omówiono uwarunkowania produkcji wołowiny w województwie, alternatywne kierunki tworzenia stad w gospodarstwach oraz szanse na rozwój

produkcji. Uczestnicy mieli okazję poznać zalety wynikające z utrzymania wysokiej jakości użytków zielonych oraz zasady prawidłowego żywienia w różnych grupach technologicznych. Obecna sytuację na rynku wołowiny przedstawił wiceprezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Temat perspektyw produkcji wołowiny, innowacji oraz tematy technologiczne cieszyły się dużym zainteresowaniem i wywołały wśród uczestników dyskusję, wskazując na potrzebę wspólnej wymiany doświadczeń.

>> woj. zachodniopomorskie

XXVII Barzkowickie Targi Rolne – Agro Pomerania 2014

W dniach 12-14 września 2014 r. odbył się w Barzkowicach XXVII Barzkowickie Targi Rolne „Agro Pomerania” 2014. Projekt ten jest

największym wydarzeniem plenerowym na Pomorzu Zachodnim skierowanym do rolników, właścicieli gospodarstw agroturystycznych,

Najlepszy produkt na targach to nowoczesny ciągnik. Źródło: Archiwum SR KSOW

producentów i przetwórców żywności, twórców ludowych, amatorów roślin ozdobnych oraz miłośników zwierząt hodowlanych. Wydarzenie było doskonałą okazją do promowania działań na rzecz innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich. Przedstawiono szeroką ofertę handlową producentów maszyn i sprzętu rolniczego oraz firm oferujących nowoczesne środki do produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-przemysłowego. Propagowano wiedzę o energii odnawialnej i możliwościach wdrażania na Pomorzu Zachodnim nowych technologii związanych z alternatywnymi źródłami energii. Naturalne ukształtowanie terenu w Zachodniopomorskiem, korzystne wiatry, nasłonecznienie i duży areal obszarów, na których można budować farmy wiatrowe, biogazownie, instalacje solarne i fotowoltaiczne oraz zakładać plantacje roślin energetycznych, sprzyjają inwestowaniu w ekologiczną infrastrukturę energetyczną. Targi były świetną okazją do prezentacji m.in. ofert firm zajmujących się instalacjami so-

larnymi i fotowoltaicznymi.

Wśród prezentowanego na targach asortymentu za najlepsze uznano produkty standardowe: ciągnik Quadtrac 620, kocioł grzewczy na pellet oraz odmianę ziemniaka wczesnego „Ignacy”. Wyróżnienie przyznano jednak także producentowi nowatorskiego rozwiązania w postaci autonomicznego zestawu fotowoltaicznego do podgrzewania wody PVCWU.

Barzkowickie targi były dla lokalnych wystawców doskonałym miejscem spotkań z klientami, a także stwarzały możliwość wprowadzenia na rynek innowacyjnych produktów rolno-spożywczych, umocnienia pozycji i wypromowania marki oraz poznania oczekiwań przyszłych klientów. W trakcie trzech dni targów mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego mogli wziąć udział w licznych konkursach, szkoleniach i warsztatach promujących nowoczesne formy działania na obszarach wiejskich Pomorza Zachodniego.

Fot. Barbara Kucharska

Dni Otwarte.eu

Szanowni Państwo,

Beneficjenci PROW 2007-2013, którzy wykorzystali unijne środki na realizację projektów poprawiających jakość życia, mają teraz niepowtarzalną szansę na szeroką promocję swoich inwestycji. Takie możliwości stwarza ogólnopolska akcja promocyjna pn. „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”. Realizowana ona będzie w dniach 7–10 maja 2015 r. przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju we współpracy z większością instytucji zajmujących się Funduszami Europejskimi w Polsce.

Wszystkich beneficjentów, których projekty spełniają wymagania regulaminu, chcę serdecznie zaprosić do udziału w II edycji Dni Otwartych i skorzystania z nadarżającej się, promocyjnej okazji. Możecie Państwo pokazać swoje osiągnięcia zachęcając mieszkańców i turystów do zwiedzania realizowanego przedsięwzięcia. Zachęcam także do proponowania odwiedzającym dodatkowych atrakcji, które uświetnią Waszą ofertę.

Aby wziąć udział w „Dniach Otwartych Funduszy Europejskich” wystarczy „otworzyć” swój projekt dla odwiedzających przynajmniej na jeden dzień, w terminie od 7 do 10 maja 2015 r.

Dzięki udziałowi w tej imprezie uzyskają Państwo możliwość dodatkowej promocji swojego projektu i staną się uczestnikami ogólnopolskiej akcji organizowanej pod jednym, wspólnym szyldem, która będzie posiadała również spójną identyfikację wizualną.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju przewidziało promocję w ogólnopolskich mediach.

Spot dedykowany temu wydarzeniu będzie zapraszał mieszkańców Polski do uczestnictwa. Na specjalnej stronie internetowej znajdą się informacje o każdym projekcie wraz z opisem atrakcji oferowanych przez poszczególnych beneficjentów.

Swój udział w „Dniach Otwartych Funduszy Europejskich” można zgłosić wypełniając elektroniczny formularz, który od 25 lutego br. udostępniony zostanie na stronie: www.dniotwarte.eu

Zachęcam serdecznie.

MAREK SAWICKI
MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

fot. S-PRINT 2/iStock.com

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Biuletyn KSOW

ISSN 2353-3323

Redakcja:

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, www.fapa.org.pl

Beata Szybińska – redaktor naczelna

Barbara Kucharska – redaktor prowadząca, b.kucharska@fapa.org.pl

Marta Leoniak – sekretarz redakcji, m.leoniak@fapa.org.pl

Zespół Redakcyjny w składzie: Wanda Chmielewska-Gill, Aleksandra Chlebicka, Andrzej Kalicki, Barbara Kucharska, Marta Leoniak, Beata Szybińska, Joanna Surowiec oraz Justyna Adamska, MRIRW

Zdjęcia pochodzą z archiwów Sekretariatów Regionalnych KSOW, archiwów SC KSOW, z bazy S-PRINT 2 sp. z o.o. oraz od autorów artykułów.

Biuletyn dostępny na stronie internetowej www.ksow.pl

Nakład: 5000 egzemplarzy

Skład, przygotowanie do druku: Mariusz Orzeł

Druk: S-PRINT 2 sp. z o.o., www.s-print.com.pl

© **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**
Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA